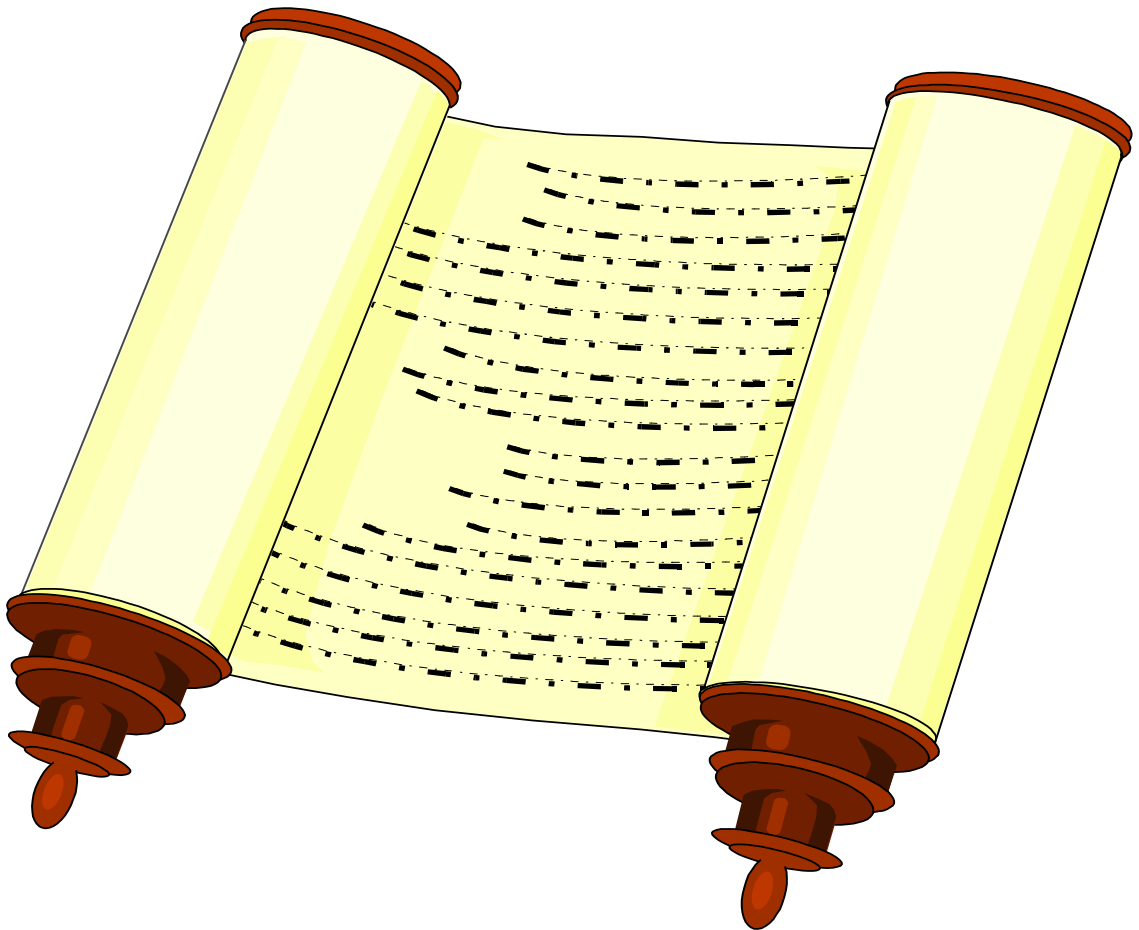

"בני ציון"

פרד"ס התורה

פשוט וברור

בס"ד "ראה איבני כי רבו ושנאת חמס שְנאוני...פדה אלהים את ישראל מכל צרותיו" (תהילים כה)

פרשת השבוע: מסעי "והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו" (תהילים קל) **כניסת השבת: 19:13**

ערש"ק כז' תמוז תשע"ד (29.7.14) (moshe45@bezeqint.net) **יציאת השבת: 20:25** ר"ת 21:07

הפטרה: "שמעו דבר ה'" לרפואה שלמה של אחותי, בת ציון היקרה, **צביה בת שרה**. (לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"ומביא גואל לבני בנייהם למען שמו(י-ה-ו-ה) באהבה" (תפילת העמידה)

האריז"ל, בספרו "ליקוטי תורה" (פי תצא), מקשה על מה שאמרו חז"ל (פראשית רבה ב, ד): "והארץ היתה תהו' – תהו' זה גלות **בבל**... 'ובהו' – זה גלות **מדי**... 'וחשך' – זה גלות **יון**... 'על פני תהום' – זה גלות ממלכת הרשעה (=אדום)...". שכן, שואל האר"י הקדוש, מדוע לא הזכירו חז"ל במדרש את גלות מצרים, שהיתה הגדולה והקשה מכל הגלויות?

ותרץ האריז"ל ואמר, פי ארבע הגלויות "**בבל אדום יון מדי**" הן רק גלויות פרטיות, שכל אחת מהן מתנגדת לאות אחת משם הוי"ה, ברוך הוא: גלות **בבל**, כנגד האות י' משם הקב"ה (י-ה-ו-ה), **מדי** כנגד אות ה' משם הקב"ה (י-ה-ו-ה). **יון**, כנגד האות ו' (י-ה-ו-ה), ו**אדום** כנגד אות ה' השניה משמו יתברך (י-ה-ו-ה).

אבל, גלות מצרים היא גלות **כללית ושורשית**, הכוללת בתוכה את כל ארבע הגלויות **ביחד**, והיא מתנגדת כנגד כל **ארבע** אותיות שם הוי"ה (י-ה-ו-ה). כפי שאמר פרעה למשה ואהרן: "מי ה' אשר אשמע בקלו לשלח את ישראל לא ידעתי את ה'". הנה, הדבר הראשון שאמר פרעה, ראש קליפת מצרים, ברוב חוצפתו, היה "מי י-ה-ו-ה...לא ידעתי את י-ה-ו-ה". ובכך התפון פרעה להודיע למשה ולאהרן כמה גדול כוחה של מצרים בטומאה. שכן, בהיותה גלות **כללית** הכוללת את כל ארבע הגלויות, היא מתנגדת לכל **ארבע** אותיות שם הקב"ה (י-ה-ו-ה).

(על-פי זה יומתק לנו להבין את הכתוב בתפילת העמידה: "ומביא גואל לבני בנייהם למען שמו באהבה". הקב"ה מביא גואל לישראל, וגואלם מארבע הגלויות מדי בבל יון אדום, למען שמו", למען ארבע אותיות שמו יתברך "י-ה-ו-ה", וכל זאת "באהבה". שכן, ב' פעמים "אהבה" הם גמטריה "י-ה-ו-ה").

על-פי האמור, יאיר לנו להבין מה שתקנו לנו חז"ל לשתות **ארבע** כוסות יין בליל פסח, כנגד **ארבע** לשונות הגאולה – **והוצאתי, והצלתי, וגאלתי, ולקחתי** – שזכרו בפרשת "וארא". ולכאורה תמוה הדבר: וכי, מה ענין **ארבע** לשונות של גאולה בפסח? הרי במציאות היתה רק גאולה אחת – גאולת מצרים... אולם לפי האמור לעיל מובן הדבר. שהרי גלות מצרים כללה בתוכה את כל ארבע הגלויות. אם כך, גם גאולת מצרים היתה כללית וכללה בתוכה את ארבע הגאולות.

אף החיד"א זצ"ל מבאר כך, שגלות מצרים היתה כללות כל ארבע הגלויות, והוא מביא רמז לכך מהפסוק "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה" – "**באים**" ראשי-תבות: **בבל אדום יון מדי**. וזאת, כדי לומר לנו, שכל ארבע הגלויות היו **כלולות** בגלות מצרים.

בענין זה, אומר כ"ק האדמו"ר מרן מהרי"ד מבעלזא זיע"א: הנה, מצינו שהשבטים ירדו למצרים ארבע פעמים, ויצאו משם ארבע פעמים: בפעם הראשונה, ירדו למצרים לקנות תבואה, ויצאו משם להביא את בנימין. בפעם השנייה, ירדו למצרים עם בנימין, ויצאו משם להביא את יעקב, לאחר שגלה יוסף את עצמו. בפעם השלישית, ירדו למצרים עם יעקב, ויצאו משם לאחר פטירתו, כדי לקבורו במערת המכפלה. ובפעם הרביעית חזרו למצרים אחרי קוברם את יעקב אביהם, כדי להשלים את השיעבוד, ויצאו משם ביציאת מצרים, באותות ובמופתים. הרי לנו ארבע ירידות וארבע יציאות ממצרים, כנגד ארבע הגלויות וארבע הגאולות שנקללו במצרים.

ויצריכים אנו להבין, וכי מה הענין כאן, שהשבטים ירדו ארבע פעמים למצרים, וגם עלו ארבע פעמים ממצרים? אלא, אומר האדמו"ר מרן מהרי"ד מבעלזא: הנה למדונו רבותינו ש"מעשה אבות – סימן לבנים". ולכן, כאשר ירדו השבטים למצרים, ועלו משם ארבע פעמים, עשו בכך הכנה ליציאת ישראל מארבע הגלויות העתידיות: **בבל, מדי, יון ואדום**.

והנה, מכל זה, אומר ה"בני יששכר", נוכל להתחזק במידת "קל וחמר", שהקב"ה עתיד לגאול אותנו מכל ארבע

הגלויות. שכן, אם הוא יתברך הוציאנו מהקליפה הגדולה של מצרים, שכללה את ארבע הגלויות גם יחד, על אחת כמה וכמה שיוציאנו מכל אחת מארבע הגלויות הפרטיות: **בבל, מדי, יון ואדום**.
על-פי האמור יאיר לנו להבין מה שכתב ה"אגרא דכלה" (עקב), שפאשר אומר האדם את הפסוק (דברים ז, יז): "כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני איכה אוכל להורישם. לא תירא מהם זכר תזכר את אשר עשה ה' אליהך לפרעה ולכל מצרים" – הוא מעורר עליו **חסד עליון**, ויכול להתגבר על אויביו ושונאיו, אף שאין בידי זכויות רבות.

וכפי דבריו הקדושים: "דהנה, כתבו רבותינו הקדושים, צדיקי דורותנו בקבלה, מבעלי רוח הקדש, (ש)כאשר יצטרך אדם לאיזה ישועה, כגון לרפואה ולהצלחה, ולעבור במצולות ים מבלי מכשול, אזי יזכור במו פיו, מעין אותן **הנסים** בכיוצא בזה שנעשו לצדיקי הדורות לרבים או ליחיד. וזהו שאמר גם כן בסגולה, הגם שלא יהיה בידך זכות כל-כך (יאמר), 'זכר תזכר את אשר עשה ה' אליהך לפרעה ולכל מצרים', ובהתעוררות סיפורי **הנסים** כביכול יתגבר **כח חסד עליון** עליך... והתורה הקדושה המיעצת לישראל בחכמה, צוטה אותנו כן לספר ולזכור ביציאת מצרים, שהוא כלל כל **הנסים**, ואפילו יארע, חס ושלום, דבר חדש, הכל היה **נס** דוגמתו ביציאת מצרים. ועל-ידי זה יפלו אויביהם בהשמד וכלה לאין מרפא, אמן כן יאמר השם".

רעיון קדוש זה מבואר גם ב"תפארת שלמה" (רמזי פסח): "מזכירין יציאת מצרים **בגילות**, 'לילה' רומז לימי הגלות, שנדמה **ללילה**. ואנו, על-ידי סיפור יציאת מצרים בזו **הלילה** (=בגלות), משפיעים, שגם בזמן הגלות, יתעוררו (עלינו) **הרחמים והחסדים** מיציאת מצרים... וזהו שאמרו (הגדה של פסח): 'שהיו... מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה, עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן קריאת שמע של **שחרית**'. (שחרית זהו) רמז על הגאולה העתידה, (שנקראת) אילת השחר". (אילת השחר = "האור" שעולה ממזרח, ומאיר את האופל/השחר).

מכל זה נמצאנו למדים, שמאחר וגלות מצרים היא כללות כל ארבע הגלויות, הזכרת יציאת מצרים ("זכר תזכר את אשר עשה ה' אליהך לפרעה ולכל מצרים") היא סגולה להנצל מכל הצרות שיש לנו, בבחינת: "מזכירין יציאת מצרים **בגילות** (=בזמן הצרות)". שכן, על-ידי הזכרת שם מצרים, הכוללת את כל הגלויות, מתעוררים **החסדים והנסים**, כדי להינצל גם מהצרות ומהגלויות הפרטיות שלנו. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה" (ל' ג')

על הנאמר בפרשה: "לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה". פרש רבנו יוסף חיים זצוק"ל זיע"א: "לא יחל דברו", דהינו, אדם שלא מחלל את דיבורו - כלומר, לא מדבר דברים אסורים - זוכה לכך ש"כל היוצא מפיו" - כל מה שמבקש הוא מבואר עולם - "יעשה" - מיד מתקבלת בקשתו, ואבינו שבשמים ממלא את משאלות לבו. וזאת עלינו לדעת, שקיבול תפילותיו ובקשותיו של הנזר בלשונו מובטחים לו אף אם לכאורה נכשל הוא בשגגה בדברים אחרים, ועדין לוקה הוא בכשרון המעשים, ואפילו כך - כיון ששומר הוא מאד על קדושת פיו ולשונו, ואינו מוציא מפיו דבר מגונה בשום אופן, ראוי הוא שתעשה בקשתו, וימלא ה' כל משאלות לבו. ובענין זה מסופר, כי בימי ה"בעל שם טוב", היה אדם אחד, שנודע בשם 'השיכור המברך', וכל אימת שהיו באים לפניו ומתברכים ממנו - היו נושעים. בקש ה"בעל שם טוב" לתהות על קנקנו, והלך לראות את אורח חינו, כי היה תדבר תמותה בעיניו, שאיש אשר שם בכוס עינו, ומתגולל בשכרותו רוב היום, כיצד יוכל לפעול ישועות? בא ה"בעל שם טוב" לביתו, וראהו בקלקלתו - שותה יין לסובא, ונופל שיכור שרוע על מטתו - וכך הוא ישן רוב היום. למחרת הוא קם, מניח תפילין ומתפלל כאיש ירא שמים ובבכיות רבות, אך תיכף ומיד לאחר התפילה שוב שותה ונופל שיכור, וחוזר חלילה.

תמה ה"בעל שם טוב" על הדבר, וערך שאלת חלום, וגילו לו מן השמים, כי לשיכור זה ישנה נשמה גבוהה של אדם צדיק בדורות הקודמים. אותו צדיק היה מושלם בכל, ורוב ימיו וילדותיו היה עסוק בתורה, אלא שזלזל בתפילה ובמצות תפילין, והיה מקימן בחטף, ומבלי כונה ראויה. לכן נגזר עליו בשמים לרדת שוב לעולם, כדי לתקן את ענין התפילה. אולם הנשמה בכתה לפני בית דין של מעלה, כי אם תרד שוב לעולם הזה, יכול להיות שתפגום יותר מאשר תתקן, שהרי בגלגול הקודם לא חטא כלל. על-כן הוצע לה, שתיפול לשכרות רוב היום, ושיכור פטור מהמצות, ולא יהיה עליו חטא בגין זה. ובזמן שיהיה פכח יתפלל כראוי, כדי שיתקן את מה שענתו (=תפילה ומצות תפילין). הסכימה הנשמה לתנאי זה, וכך ירדה לעולם. וזה פשר המחזה באותו שיכור, אשר ברכותיו לא שבו ריקם, ותפילתו היתה בבכיות נוראות ובכונת הלב. וכשהגיעו תלמידיו לפניו, אמר להם ה"בעל שם טוב": "אמנם, אותו שיכור היה עסוק בגלגול הקודם אך ורק בתורה ובמצות. אבל, ברצוני להדגיש בפניכם, שגם ללא זאת: ראוי הוא שיתקבלו כל ברכותיו, כיון שישן הוא רוב היום, ואינו מוציא שום דבר מגונה מפיו.

יהי רצון, שנזכה כלנו לנצור את לשוננו מכל דיבור אסור, וימלא ה' כל משאלות לבנו לטובה ולברכה לעבודתו יתברך, אמן. **שבת שלום לכל בית ישראל!** **נא לשמור על קדושת הגיליון!**

פרשת השבוע: מסעי "והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו" (תהילים קל) **כניסת השבת: 19:13**

ערש"ק כז' תמוז תשע"ד (29.7.14) (moshe45@bezeqint.net) **יציאת השבת: 20:25** ר"ת 21:07

הפטרה: "שמעו דבר ה'" לרפואה שלמה של אחותי, בת ציון היקרה, **צביה בת שרה**. (לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם ביד משה ואהרן" (לג' א')

על פרשת "מסעי", העוסקת ב-**מב' (42)** המסעות שנסעו ישראל במדבר, כותב ה"עבודת ישראל" (המגיד מקוזניץ זיע"א): "פרשה זאת נקראת תמיד (בימי) **בין המצרים**, שהם נחשבים כ"א(=21) ימים... (ובימים אלו יש) כ"א יום ו-כ"א לילות, (ש)הם (ביחד) **מב' (42)** – כנגד מ"ב מסעות שצריך לעבור **בין המצרים**... (כדי) לתקן הכל, ולעבוד את ה'. הגם שהזמן גרמא(=גורם) להיות עצוב ונאנח על חרבן הבית. עם כל זאת, יש לחזק את עצמו ולטהר לבבו, ולעבוד (את) ה' בתורה ותפילה בשמחה, בפרט בשעת אמירת שירות ותשבחות".

מביאור דבריו הקדושים של ה"עבודת ישראל" אנו למדים, שפרשת "מסעי" נקראת תמיד בימים של **בין המצרים**, שהם כא(=21) הימים שבין שבעה עשר בתמוז לבין תשעה באב, ובהם אנו מתאבלים על חרבן בית המקדש.

ומוסיף ה"עבודת ישראל" ואומר, ש-כא הימים הללו פוללים בתוכם כא' לילות – ובין **מב' (42)** ימים ולילות, שהם כנגד **מב' (42)** המסעות שעברו בני ישראל במדבר.

וצריכים אנו להבין ענין זה. שכן, וכי מה הקשר בין **מב' (42)** המסעות שעברו בני ישראל במדבר, לבין **מב' (42)** הימים והלילות שיש בימים של **"בין המצרים"**?

תחילה, נקדים להביא מה שכתב ה"מגלה עמוקות" (פרשת "מטות מסעי"), שבפסוק: "אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם...". רמזים ארבע הגלויות של עם ישראל. הנה, "אלה מסעי בני ישראל" הם ראשי תיבות של **אדום מדי בבל יון, ארבע הגלויות שעתידים ישראל לעבור עד ביאת גואל צדק (אחרי גלות מצרים)**.

וכפי דבריו הקדושים: "והנה, הלכו ישראל במדבר מ"ב(=42) מסעות, שנרמזין בו(=בהם) כל ימי עולם, עד ביאת הגואל, ובפרשה זו נרמזין **אלה מסעי בני ישראל** – (ראשי תיבות) **אדום מדי בבל יון**".

וראוי להוסיף מה שהביא ה"מגן אברהם" (או"ח סימן תכח, ח'), (בשם "צרור המור", המקובל האלקי רבי אברהם סבע זיע"א, ממגורשי ספרד): "כתוב ב'צרור המור': מ"ב מסעות שבפרשת 'ואלה מסעי' אין להפסיק בהם, שהם נגד שם מ"ב". דהינו, שאין ראוי להפסיק באמצע הקריאה של **מב' (42)** המסעות, כדי להזמין עולה אחר לתורה. שכן, כותב "צרור המור" אלו מ"ב המסעות מכונים כנגד שם מ"ב(=שם של הקב"ה).

וכן כתב רבנו האריז"ל (ליקוטי תורה): "הנה נזכר כאן מ"ב מסעות, והוא שישאל יצאו ממצרים בכח שם מ"ב (של הקב"ה)". ואילו ה"אגרא דכלה" כותב, שענין זה רמז בפתוב "אלה מסעי בני ישראל". שכן **"מסעי בני"** הם ראשי תיבות **מב' (42)**.

(ידוע מה ששינונו בגמרא (קידושין עא'): "אמר רבי יהודה אמר רב: שם (של הקב"ה) בן ארבעים ושתים אותיות (**מב' (42)**), אין מוסרין אותו אלא למי שצנוע, וענו, ועומד בחצי ימיו, ואינו כועס, ואינו משתכר, ואינו מעמיד על מידותיו. וכל היודעו, והזהיר בו, והמשמרו בטרהרה, אהוב למעלה ונחמד למטה, ואימתו מוטלת על הבריות, ונוחל שני עולמים – העולם הזה, והעולם הבא".

הנה מבואר מכאן, שיש שם של הקב"ה, שהוא בעל **מב' (42)** אותיות, שכל מי שיודעו וזהיר בו – אימתו מוטלת על הבריות. והנה, הרבה פרושים כבר נאמרו על השם בן **מב' (42)** האותיות של הקב"ה, שיש בו הרבה סגולות).

וצריך לדעת, שאת השם בן **מב' (42)** האותיות (של הקב"ה) אנו מזכירים בכל יום בתפילת שחרית בסדר הקורבנות, כשאנו אומרים **"אנא בכח"**:

אָנָא בְּכַח, גְּדֵלַת יְמִינֶךָ, תַּתִּיר צְרוּרָה. (אב"ג ית"ץ, כַּנְגֵד יוֹם א').
קָבַל רִנָּת, עֲמָךְ. שִׁגְבֵנו, טַהֲרֵנוּ נוֹרָא. (קר"ע שט"ן, כַּנְגֵד יוֹם ב').
נָא גְבוּר, דוֹרְשֵי יְהוּדָךְ, כַּבְבַּת שְׁמַרְם. (נג"ד יכ"ש, כַּנְגֵד יוֹם ג').
בְּרַכְם טַהֲרֵם, רַחֲמֵי צְדָקָתְךָ, תְּמִיד גְּמַלְם. (בטר"צ צת"ג, כַּנְגֵד יוֹם ד').
חֲסִין קְדוֹשׁ, בְּרַב טוֹבְךָ, נִהַל עֲדָתְךָ. (חק"ב טנ"ע, כַּנְגֵד יוֹם ה').
יְחִיד גָּאָה, לְעַמְךָ פְּנֵה, זוֹכְרֵי קִדְשֶׁתְךָ. (יג"ל פוז"ק, כַּנְגֵד יוֹם ו').

שׁוֹעֲתֵנוּ קָבַל, וְשִׁמְעַ צַעֲקֵתֵנוּ, יוֹדַע תְּעֵלוֹמוֹת. (שק"ו צי"ת, כַּנְגֵד יוֹם שֶׁבֶת).

(תְּפִילָה זוֹ שֶׁל "אָנָא בְּכַח" מִיוֹחֶסֶת לַתְּנָא הָאֱלֹקֵי רַבִּי נַחוּנְיָא בֶּן הַקָּנָה, וְכָל כְּלָה מְבוֹסֶסֶת עַל שֵׁם מַב' (=42) אוֹתוֹת, הַמְתַּחֲלָקוֹת לְשִׁבְעָה שְׁמוֹת, כַּנְגֵד שִׁבְעַת יְמֵי הַשְּׁבוּעַ. הַשֵּׁם בֶּן מ"ב הָאוֹתוֹת הוּא רֵאשִׁי הַתִּיבוֹת הַיּוֹצְאִים מִרֵאשִׁי הַתִּיבוֹת שֶׁל "אָנָא בְּכַח" (אב"ג ית"ץ קר"ע שט"ן נג"ד יכ"ש בטר"צ צת"ג חק"ב טנ"ע יג"ל פוז"ק שק"ו צי"ת).

וּכְפִי דְבְרֵי הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל "צְרוּר הַמּוֹר": "אָמְרוּ רַבּוּתֵנוּ ז"ל, שֶׁנִּכְתְּבוּ כָּאֵן שְׁנַיִם וְאַרְבָּעִים מְסֻעוֹת, רִמּוּ לְשֵׁם הַמְּפֹרָשׁ שֶׁל שְׁנַיִם וְאַרְבָּעִים, הוּא שֵׁם אב"ג ית"ץ... וְלִכְּנֵן נִכְתְּבוּ כָּאֵן שְׁנַיִם וְאַרְבָּעִים מְסֻעוֹת, כַּנְגֵד זֶה הַשֵּׁם (בֶּן מַב' (=42) הָאוֹתוֹת שֶׁל הַקַּב"ה)... (ו)אֵין לְהַפְסִיק הַחֲזוֹן בְּקִרְיַת הַפְּרָשָׁה... וְנִרְאָה שֶׁנִּכְתְּבוּ בְּכָאֵן אֵלוֹ הַמְּסֻעוֹת בְּשֵׁם ה' לְהַשְׁרִישְׁנוּ שְׂרַשׁ וּבִטְחוֹן גָּדוֹל בְּגִאוּלָּה הַעֲתִידָה וּבַעֲנִין הַצְּרוּת שְׁעוֹבְרוֹת עֲלֵינוּ, וּלְחֻזַּק יָדַיִם רְפוּת לְפִי שֶׁהַשֵּׁם (יְתַבְרַךְ) צוֹפֵה וּמַבִּיא עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, וְרוֹאֵה הַגְּלוּיּוֹת שִׁיעֲבְרוּ עֲלֵינוּ, וּבִפְרָט הַגְּלוּת הַרְבִּיעִי הַחֲזוּקָה (=הַגְּלוּת הַנוֹכְחִית). וְכַתֵּב אֵלוֹ (מַב' (=42) הַמְּסֻעוֹת, לְהַבְטִיחֵנוּ בְּטְחוֹן גָּדוֹל וְחֻזַּק, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁנַּעֲבוּר צְרוּת רַבּוֹת וְרַעוּת, הַשֵּׁם יְחִינּוּ וְיּוֹצִיאֵנוּ מִגְּלוּתֵנוּ, כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה בִּיצִיאַת מִצְרַיִם...". אַכִּי"ר (עַד כָּאֵן דְּבְרֵי הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל "צְרוּר הַמּוֹר").

וְעַתָּה, בֵּא וְרֵאָה דְבַר פְּלֵא, מַה שֶׁכַּתֵּב ה' דְּגַל מַחֲנֵה אֶפְרַיִם" (וַיִּכְתֹּב מוֹשֶׁה), שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לֵלֵא יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, עוֹבֵר בְּמִשְׁךְ כָּל יְמֵי חַיָּו, מִיּוֹם הַיּוֹלְדוֹ וְעַד יוֹם מוֹתוֹ, אֵת כָּל מַב' (=42) הַמְּסֻעוֹת שֶׁעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבָּר. וּכְפִי דְבְרֵי הַקְּדוֹשִׁים: "שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם אֲדוֹנֵי זְקִנֵי זֶלְלָה"ה, כִּי כָּל הַמְּסֻעוֹת הֵיוּ מ"ב, וְהֵם אֶצֶל כָּל אָדָם מִיּוֹם הַיּוֹלְדוֹ עַד שׁוּבוֹ אֶל עוֹלָמוֹ... כִּי מִיּוֹם הַלֵּידָה וְהוֹצֵאתוֹ מִרַחֵם אִמּוֹ, הוּא בְּבַחֲיַת 'יצִיאַת מִצְרַיִם' כְּנוֹדַע, וְאַחֵר-כֵּן נוֹסַע מִמְּסַע לְמְסַע, עַד בּוֹאוֹ אֶל אֶרֶץ הַחַיִּים הַעֲלִיוֹנָה (בְּשָׂמַיִם)... וּבּוֹדָאֵי נִכְתְּבוּ הַמְּסֻעוֹת בַּתּוֹרָה, לְהוֹרוֹת הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל, לִידַע הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלֶךְ בּוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו, לִיסַע מִמְּסַע לְמְסַע."

וְהֵנָּה, כְּאֲשֶׁר נִצְרַף אֵת שְׁנֵי הַיְסוּדוֹת שֶׁלְמַדְנוּ - הָאֶחָד, ש-מַב' (=42) הַמְּסֻעוֹת מְכוּנָיִם כַּנְגֵד שֵׁם הַקַּב"ה שֶׁל מַב' (=42) אוֹתוֹת. וְהַשְּׁנִי, ש-שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עוֹבֵר בִּיְמֵי חַיָּו אֵת כָּל מַב' (=42) הַמְּסֻעוֹת - הֵנָּה נִשְׁכָּל לְהַבִּין שֶׁכָּל אֶחָד מֵאֵתְנוּ מִיּוֹם לֵידָתוֹ וְעַד פְּטִירָתוֹ, שָׂאז הוּא מַחֲזִיר אֵת נִשְׁמָתוֹ לְבוֹרָא עוֹלָם, הָרִי הוּא חַי וְנוֹשֵׁם אֵת כָּל מַב' (=42) הָאוֹתוֹת שֶׁל "אָנָא בְּכַח", שֶׁהֵם בְּעֵצֵם מַב' (=42) הַמְּסֻעוֹת שֶׁל כָּל יְמֵי חַיָּו.

"לֹא יַחַל דְּבָרוֹ כְּכֹל הַיֵּצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה" (עַל פִּי "אוֹרֵה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

עַל הַנְּאָמֵר בַּפְּרָשָׁה, "לֹא יַחַל דְּבָרוֹ כְּכֹל הַיֵּצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה", פֶּרַשׁ רַבְּנוּ יוֹסֵף חַיִּים זְצוּק"ל זִיע"א: "לֹא יַחַל דְּבָרוֹ", דְּהֵינּוּ, אָדָם שֶׁלֹּא מַחֲלָל אֵת דִּבְרוֹ - כְּלוּמַר, לֹא מַדְבֵּר דְּבָרִים אֲסוּרִים - זוֹכֵה לְכַךְ שִׁ"כֵּל הַיּוֹצֵא מִפִּיו" - כָּל מַה שֶׁמְבַקֵּשׁ הוּא מְבוֹרָא עוֹלָם - "יַעֲשֶׂה" - מִיַּד מִתְקַבֵּל בְּקִשְׁתּוֹ, וְאַבִּינוּ שֶׁבְּשָׂמַיִם מְמַלֵּא אֵת מְשָׁלוֹת לְבוֹ. אוֹלָם, אִם חָס וְחָלִילָה יוֹצֵאִים דִּבְרוּרִים רַעִים מִפִּיו, הוּא בּוֹרָא עַל-יָדֵי כֵּךְ מְלֹאכִים וּמְשַׁחֲתִים רַעִים, הַמְּקַטְרְגִים עָלָיו, וּמְבַקְשִׁים לְהַזִּיקוֹ. שְׁכֵן, צְרִיךְ לְדַעַת (מוֹעֵד קָטָן יח'), (ש)"בְּרִית כְּרוּתָה לְשִׁפְתַיִם" - דְּהֵינּוּ, יֵשׁ כַּח בְּשִׁפְתַיִם/בִּפֶּה - לְטוֹב אוֹ לְרַע חָלִילָה.

בְּבֵית הָעֵלְמִין סְגוּלָה בְּעִיר פְּתַח תְּקוּהָ יִשְׁנֵה מְצַבָּה עֲתִיקָה, שֶׁהִיא הָרֵאשׁוֹנָה בְּבֵית הַקְּבָרוֹת, וְעֲלֶיהָ חֻקוֹת בְּאוֹתוֹת גְּדוּלוֹת הַמַּלְאִכִּים "בְּרִית כְּרוּתָה לְשִׁפְתַיִם".

הַסִּיפּוֹר שֶׁמֵּאַחֲרֵי מְצַבָּה זוֹ הוּא נוֹרָא! בֵּית הָעֵלְמִין הוֹקֵם בְּשַׁנַּת תַּרְמ"ט, וּב-י"ט בְּתִשְׁרֵי תַרְמ"ט נִקְבַּר שֵׁם הַנְּפֹטֵר הָרֵאשׁוֹן, שִׁסִּיפּוֹר פְּטִירָתוֹ מְבִטָא אֵת דְּבָרֵי חַז"ל הַנִּ"ל: "בְּרִית כְּרוּתָה לְשִׁפְתַיִם".

הָיָה זֶה כְּאֲשֶׁר קִדְּשׁוּ אֵת חֲלֻקַּת בֵּית הַקְּבָרוֹת, כְּמִנְהַג יִשְׂרָאֵל לְקַדֵּשׁ אֵת הַחֲלֻקָּה/הָאֲדָמָה, לְפָנֵי שְׁקוּבַעִים אוֹתָהּ עֲבוּר קְבוּרַת נְפֹטֵרִים, וְהַנְּפֹטֵר הַנִּ"ל הָיָה בֵּין אוֹתָם אֲנָשִׁים שֶׁקִּדְּשׁוּ אֵת בֵּית הַקְּבָרוֹת. לְאַחֵר שְׁסִימוֹ, לְפָנֵי שֶׁפָּנּוּ לְלַכֵּת מִשָּׁם, עָמְדוּ אוֹתָם קְבוּצָת אֲנָשִׁים וְשׁוֹחֲחוּ בִּינֵיהֶם, וּבְהִלְצָה אָמְרוּ זֶה לְזֶה: "נּוּ, מִי יִהְיֶה כְּאֵן הַנְּפֹטֵר הָרֵאשׁוֹן?" עָמַד אֶחָד מִן הַנִּיצְבִּים וְהַחֲזִיר אֵת תְּשׁוּבָתוֹ בְּהִלְצָה: "אֵין לִי בַעֲיָה לְהִיּוֹת הָרֵאשׁוֹן!". לֹא עָבְרוּ עֲשָׂרָה יָמִים, וְהָאָדָם סָגַר אֵת עֵינָיו וְנִלְקַח לְבֵית עוֹלָמוֹ לְמַגִּינַת כָּל מְכַרְוֵי! (לְכֵן צְרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְהִיזָהַר בְּכָל מְלָה שְׁמוֹצִיאִים מִהֶפֶה, וְאַפִּילוֹ בְּהִלְצָה גְּמוּרָה)... שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל!

פְּרִשֶׁת הַשְּׁבוּעַ: מַסְעֵי "והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו" (תהילים קל) **כְּנִיסַת הַשֶּׁבֶת: 19:13**

ערש"ק כז' תמוז תשע"ד (29.7.14) (moshe45@bezeqint.net) **יציאת השבת: 20:25** ר"ת 21:07

הַפְּטָרָה: "שמעו דבר ה'" לרפואה שלמה של אחותי, בת ציון היקרה, **צביה בת שרה**. (לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"אלה מסעי בני ישראל" (לג' א')

על בפסוק: "אלה מסעי בני ישראל", כותב "אור החיים" הקדוש: שתכלית מסעות בני ישראל במדבר היתה להעלות את **ניצוצי קדושה**, שנפלו בתוך **כוחות הטומאה**, הנמצאים במדבר, שהם בבחינת 'נחש שרף ועקרב' (כפי שכתוב (דברים ח' טו) : "המוליכך במדבר הגדל והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים"). ולכן היו ישראל שוהים במקום אחד זמן קצר, ובמקום השני זמן ארוך, הכל לפי הצורך עד שהשלימו לברר את **ניצוצי הקדושה**.

וכפי דבריו הקדושים: "אכן יתבאר על-פי אנשי אמת, שהליכת ישראל במדבר היתה כדי לברר **ניצוצי הקדושה**, שאנס איש הבליעל (=הס"מ) החונה במדבר השומם, ששם קנה מקומו נחש שרף ועקרב. ודרכו של עדת ה' (=בני ישראל) היא להוציא בולעו (=ניצוצי הקדושה) מפיו. והוא הטעם לכך שהיו ישראל חונים במקום אחד שנה ובמקום אחר י"ב שעות, שהוא כפי מה שצריך כדי לברור את ה**ניצוצות** שישנם במקום ההוא".

ועתה, הבה נתבונן בדברי חז"ל במדרש (שמו"ר ג', ו): "אמר ליה הקב"ה למשה: שמי אתה מבקש לידיע? (הרי) לפי מעשי אני נקרא! פעמים שאני נקרא ב-אל שדי, בצבאות, באלהים, בה'. כשאני דן את הבריות אני נקרא 'אלהים', וכשאני עושה מלחמה ברשעים אני נקרא 'צבאות'. כשאני תולה (=מסתפל) על חטאיו של האדם אני נקרא 'אל שדי', וכשאני מרחם על עולמי אני נקרא ה', שכן ה' הוא מידת הרחמים, (כפי) שנאמר (שמות לד'): 'ה' אל רחום וחנון'".

לפי זה, מגלה לנו רבנו האריז"ל (שער הפנונת, תפילת השחר, דרוש ג'), שהשם בן **מ"ב** אותיות היוצא מתפילת "אנא בכח", סגולתו היא להעלות את **ניצוצי הקדושה** שברר איש ישראל בעולם הזה (על-ידי עסק התורה, התפילה והמצוות) לשמים לפני הקב"ה.

והנה, כבר נתבאר, ששם **מ"ב** מתחלק לשבעה שמות, כנגד שבעת ימי השבוע.

אנא בכח, גדלת ימינך, תתיר צרותי. (**אב"ג ית"ן**, כנגד יום א').

קבל רנת, עמך. שגבנו, טהרנו נורא. (**קר"ע שט"ן**, כנגד יום ב').

נא גבור, דורשי יחודך, כבבת שמרם. (**נג"ד יכ"ש**, כנגד יום ג').

פרכם טהרם, רחמי צדקתך, תמיד גמלם. (**בט"ר צת"ג**, כנגד יום ד').

חסין קדוש, פרב טובך, נהל עדתך. (**חק"ב טנ"ע**, כנגד יום ה').

יחיד גאה, לעמך פנה, זוכרי קדשתך. (**יג"ל פז"ק**, כנגד יום ו').

שועתנו קבל, ושמע צעקתנו, יודע תעלומות". (**שק"ו צי"ת**, כנגד יום שבת).

ומבאר האריז"ל, שכל שם מיועד להעלות את התורה והמצוות של אותו יום המכון כנגדו. דהינו, שם **אב"ג ית"ן** מעלה את התורה והמצוות של יום ראשון (כאשר שאר השמות של שם **מ"ב** מסיעים לו). וכך בכל יום ויום עד בוא יום השבת, שאז צריך לכוון ב-**שק"ו צי"ת** - שהוא כנגד יום השבת, והוא עיקר השם של **מ"ב** האותיות להעלות את התורה והתפילה למעלה.

כדי להבין ענין זה ביתר שאת, הבה נתבונן בדברי הנביא ישעיה (ו', א): "בשנת מות המלך עזיהו ואראה את אדני ישב על פסא רם ונשא ושוליו מלאים את ההיכל. שרפים עמדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד: בשתים יכסה פניו, ובשתים יכסה רגליו, ובשתים יעופף". ופרש רש"י: "בשתים יכסה פניו שלא יביט לצד השכינה. ובשתים יכסה רגליו לצניעות, (כדי) שלא יראה כל גופו לפני בוראו...ובשתים יעופף".

לפי זה מגלה לנו התנא האלקי רשב"י בתקוני הזוהר (תיקון סט', קג) ששש האותיות שיש בכל יום ויום מתחלקות ממש כסדר שש כנפי המלאכים. (שהרי, כפי שלמדנו, השם "אנא בכח" סגולתו להעלות את התורה והמצוות

לשמים).

הנה, השם של יום ראשון, **אב"ג ית"צ**, שתי האותיות הראשונות **אב'** (**אב"ג ית"ץ**) – תפקידן לכסות את פני המלאך שנברא מהמצוה שעשינו. שתי האותיות האמצעיות **גי'** (**אב"ג ית"צ**) – תפקידן לכסות את רגלי המלאך שנברא מהמצוה (כדי לשמור את רגלי המלאך ממלאכי חבלה ומזיקין, שלא ישלטו בו). ושתי האותיות האחרונות **תץ'** (**אב"ג ית"צ**) הן הכנפים של המלאך, כדי לעופף מעלה, ולהגיע עד לפני כסא כבודו יתברך.

והנה מה שכתב רבנו חיים ויטאל ב"שער הכוונות" לרבנו האריז"ל (תפילת שחרית, דרושי 'עלינו לשבח' וגוסס התפילה): **"אנא בכח, גדלת ימינך..."**, ויאמר כל שתי תיבות ביחד: **'אנא בכח' ויפסיק, 'גדלת ימינך' ויפסיק, 'תתיר צרורה' ויפסיק.** ונראה לעניות דעתי, שהטעם הוא לכוון אל מה שנתבאר אצלנו, כי כל שם מאלו ה-ז' שמות של מ"ב יש בו שש אותיות, ומתחלקים ל-ג' בחינות: בשתי אותיות יכסה פניו, בשתיים יכסה רגליו ובשתיים יעופף, ולכן צריך לחבר כל שתי אותיות ביחד."

נפלא להוסיף כאן מה שכתב השל"ה הקדוש, בשם המקובל האלקי הרמ"ק, ב"פרדס רימונים" (שער יח, סוף פרק יג): **"כתב הרשב"י ע"ה** (תיקוני זוהר שם), **שבכל שם יש ו' אותיות נגד שש כנפים שבשרפים, ועל-כך נאמר (ישעיה ו): 'שש כנפים שש כנפים לאחד'. ואמר, ששם זה טוב להזכירו קודם שנתו... (של) האדם. (וכן) סמוך לעת פטירתו. כי על-ידי כנפים אלה בשתי אתון (=אותיות)... הנשמה תכסה פניה (ובשתיים תכסה רגליה)... ובשתיים תעופף הנשמה למעלה, ותזכה להנצל ממלאכי חבלה ומזיקין, ותזכה לחיי העולם הבא."**

מעתה יאירו עינינו להבין את הקשר הנפלא בין **מ"ב** המסעות של ישראל במדבר, לבין **מ"ב** אותיות שם הקב"ה. שהנה, מאחר וכבר למדנו מדברי ה"אור החיים" הקדוש, שענין מסעות ישראל היה כדי להעלות ולברר את **ניצוצי הקדושה** שהיו טמונים במדבר. והרי כל העלאת ניצוצי הקדושה הן דוקא על-ידי שם בן **מ"ב** אותיות.

לכן סבב הקב"ה כן, שבני ישראל יסעו בדיוק **מ"ב** מסעות, כנגד שם **מ"ב** אותיות. ובכל מקום ומקום שישבו שם ישראל, היה כפי הזמן שבו היו צריכים לתקן ולברר את **ניצוצי הקדושה** שהיו טמונים שם.

מכאן צריכים אנו לדעת, שכמו שדור המדבר עברו **מ"ב** מסעות, שהם כנגד שם **מ"ב**, כדי לברר ולהעלות את כל **ניצוצי הקדושה** מתוך **כוחות הטומאה**. (ועל-ידי כך עשו הכנה לדורות שאחריהם), כך צריך כל אחד מישראל לעבור במשך חייו **מ"ב** מסעות, כדי להכניע את כל כוחות המתנגדים לעבודת ה' ולברר את כל **ניצוצי הקדושה** על-ידי שם **מ"ב**.

וכאשר נתבונן, נראה, שיש בכך חיוק גדול ונפלא, שלא יפול האדם ברוחו, שמא לא יצליח להשלים את משימתו בקדש במסעות אלו. שהרי, כפי שלמדנו, דור המדבר כבר סללו את הדרך לכל הדורות הבאים אחריהם. ולכן נמצא לפי זה, שמאחר ודור המדבר, בהנהגת משה ואהרן, זכו להעלות ולברר את **ניצוצי הקדושה** על-ידי שם **מ"ב**, יוכל כל אחד ואחד מאתנו לזכות ולהצליח גם במסע **מ"ב** מסעותיו בעולם הזה. אמן בן יהי רצון. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

איכה, איכה...

פעם אחת, בערב תשעה באב, בקר רבי יצחק מראדוויל בביתו של רבי אברהם פרידמן, שזכה לכינוי "המלאך". בתום הסעודה המפסקת, הלכו שניהם לבית הכנסת, לקריאת מגילת "איכה" ולאמירת קינות. לאחר תפילת ערבית, פתח החזן בקריאת פסוקי "איכה", ומיד נשמעה אנחה גדולה מפי רבי אברהם, שצעק מדי פעם "איכה! איכה!", כשראשו מושפל ונתון בין ברכיו. בתום הקריאה ואמירת הקינות, הלכו המתפללים לבתיהם, אולם רבי אברהם לא מש ממקומו, אלא ישב רכון על הקרקע, כשהוא צועק שוב ושוב – "איכה! איכה!". בחצות הלילה, נלאה (=התעייף) רבי יצחק מלחכות למארחו, ופרש לביתו של רבי אברהם כדי לישון כמה שעות. כשחזר בבקר לבית הכנסת, נדהם למצוא את הצדיק הדגול, כשראשו נתון בין רגליו, ומפיו נשמעת מדי פעם הקריאה: "איכה! איכה!". למחרת היום, שב רבי יצחק לביתו, ואמר למקורביו: ראיתי בימי חיי כמה צדיקים וגדולים בתורה ובחסידות. אך מה שעניי ראו זה עתה אצל רבי אברהם, לא ראיתי מעולם במקום אחר, ולא לחינם קוראים לצדיק נאצל זה "המלאך" – שפן, אין הוא נוהג בעצמו כאחד האדם, אלא כמלאך ה' צבאות...

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

פרשת השבוע: מסעי "והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו" (תהילים קל') **כניסת השבת: 19:13**

ערש"ק כז' תמוז תשע"ד (29.7.14) (moshe45@bezeqint.net) **יציאת השבת: 20:25** ר"ת 21:07

הפטרה: "שמעו דבר ה'" לרפואה שלמה של אחותי, בת ציון היקרה, **צביה בת שרה**. (לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"ויצל אהרן הכהן אל הר ההר...וימת שם...בחדש החמישי באחד לחדש" (לג' לח')

על הפתוב, "ויצל אהרן הכהן אל הר ההר...וימת שם...בחדש החמישי באחד לחדש", שואלים חז"ל, מדוע בחר הקב"ה לספר לנו פעם נוספת על פטירתו של אהרן הכהן בהר ההר, והלא כבר לפני כן, בפרשת "חקת" מספרת לנו התורה על מותו, כפי שכתוב שם (כ' כט'): "וימת אהרן שם בראש ההר...ויראו כל העדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל".

עוד ראוי לנו להתבונן, מדוע מצינת התורה בפרשתנו שאהרן הכהן נפטר בראש חודש אב, כפי שכתוב: "וימת שם...בחדש החמישי באחד לחדש". והלא בכל התורה כלה לא מצינו שהתורה מצינת תאריך פטירה...ואפילו את מועד פטירתם של האבות הקדושים ומשה רבנו לא גלה לנו הכתוב.

(כידוע מנין החדשים בתורה הוא מחדש ניסן, שהוא ראש חודשים: ניסן, אייר, סיון, תמוז, אב...).

נקדים להביא את דברי ה"שפת אמת", הכותב במשנתו הטהורה שהטעם לכך שקב"ה סבב שאהרן הכהן נפטר דוקא בראש חודש אב, הוא פיון שבחדש אב נחרב בית המקדש השני בגלל **שנאת חנם**. ומהו הקשר? אלא, אומר ה"שפת אמת": הנה, שנינו בגמרא: "מקדש ראשון מפני מה **חרב**? מפני שהיו בו שלשה דברים – **עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים**... אבל מקדש שני, שהיו עוסקים בתורה ובמצוות ובגמילות חסדים, מפני מה **חרב**? מפני שהיתה בו שנאת חנם. ללמדך ששקולה **שנאת חנם** כנגד שלש עבירות – **עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים**".

והנה, מקרא מלא דבר הפתוב בפרשת "חקת" (במדבר כ', כט): "ויראו כל העדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל", ופרש רש"י: "כל בית ישראל" – האנשים והנשים, לפי שהיה אהרן רודף שלום, ומטיל אהבה בין בעלי מריבה ובין איש לאשתו", וכפי שגם שנינו במשנה (אבות א', יב): "הלל ושמאי קבלו מהם. הלל אומר, הוי מתלמידיו של אהרן, **אוהב שלום ורודף שלום**, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה". וצריך לדעת, "(ש)גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחיייהן" (ברכות ז'), ועל-כן יש בכוחם של הצדיקים להגן על ישראל גם לאחר פטירתם, כפי שמצינו בגמרא (סוטה יד'): "אמר רבי חמא ברבי חנינא: מפני מה נקבר משה רבנו אצל (=מול) בית פעור? (ומשיב), כדי לכפר על מעשה פעור".

וכתבו התוספות (שם): "ומדרש אגדה בכל שנה ושנה, בעת **שחטאו** ישראל בבנות מואב, באותו פרק (זמן) בית פעור עולה למעלה, כדי לקטרג ולהזכיר (את אותו) **עון**. וכשהוא רואה (מולו את) קברו של משה, (מיד) חוזר ושוקע...".

ומעתה אומר ה"שפת אמת", מטעם זה סבב הקב"ה שאהרן נסתלק מן העולם הזה דוקא בראש חודש אב, כדי שישפיע משמים לכל אחד ואחד מאתנו ללכת בדרך – להיות "**אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות**" – כדי שעל-ידי כך נזכה לתקן את הפגם החמור של **שנאת חנם** שגרמה לחרבן בית המקדש בחדש אב.

וכפי דברי ה"שפת אמת": "והנה משה ואהרן, שבחר בהם הקב"ה, הם **מאירין** לעולם לבני ישראל בכל הדורות, כמו שאמרו (חז"ל, ברכות) 'גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחיייהם'. ונחלתם לעולם תהיה. ומיתת אהרן פתיב בתורה 'ויצל אהרן...וימת שם...בחדש החמישי באחד לחדש', (שזה) בראש חודש אב, כדי שזכותו תעמוד לנו בזה הזמן השפל. כענין דאיתא (=שלמדנו) במשה רבנו, עליו השלום, שנקבר מול בית פעור, להגן בזה המקום השפל מכל המקומות. פן הוכן אהרן להגן בזה החדש (חדש אב), ובזכותו נזכה לבנין בית המקדש, כי בית המקדש נחרב על-ידי **שנאת חנם**. ואהרן הוא היפוד (של) זה לגמרי, (שהיה) רודף **שלום ואהבה**, לכן היה הוא יסוד בית המקדש".

ויש להוסיף תבלין על דבריו הקדושים של ה"שפת אמת" על-פי מה שכבר הבאנו: "ויראו כל העדה כי גוע

אהרן ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל, ופרש רש"י: "כל בית ישראל" – האנשים והנשים, לפי שהיה אהרן רודף שלום, ומטיל אהבה בין בעלי מריבה ובין איש לאשתו".

נמצא על-פי זה שבראש חדש אב בכו כל בית ישראל על פטירתו של אהרן הכהן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום. ויש לומר שתאריך זה נקבע לדורות, שבכל ראש חדש אב יבכו כל בית ישראל על הסתלקותו של אהרן הכהן, ועל הסתלקותה מן העולם של מידתו הנפלאה שהיה "אוהב שלום ורודף שלום". שכן, לצערנו, על-ידי הסתלקות מידתו זו של אהבת השלום, התגברה **שנאת החינם** בישראל, והיא שהביאה לחרבן בית מקדשנו. מעתה יאיר לנו להבין מדוע בחר הכתוב להזכיר לנו את יום פטירתו של אהרן דוקא בפרשת "מסעי" ולא בפרשת "חקת". שכן, ברוב השנים מופיעה פרשת "מסעי" בראש חדש אב או ב"שבת מברכין" של חדש אב. ונמצא שבשבת פרשת "מסעי" צריכים אנו לעשות הכנה לראש חדש אב, שהוא כאמור יום פטירת אהרן הכהן. ומאי אותה הכנה?

כמו שאמרנו שהקב"ה בחר להזכיר לנו דוקא בפרשת "מסעי" שפטירת אהרן היתה בראש חדש אב, כדי שנשפיל להבין מזה שצריך ללכת בדרכי בית ישראל, שבכו על פטירתו של אהרן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום, כדי **שנתעורר** כלנו בתשובה, ללכת בדרכו של אהרן **לאהוב** את כל אחד ואחד מישראל. שכן, על-ידי **אהבת הוולת** יבנה בית המקדש במהרה בימינו, אמנו! (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינתס פרידמן)

"זה הדבר אשר צוה ה'" (ל' ב')

כמה מחכמי ישראל מפרשים פסוק זה בדרך הבאה: משה מצוה כאן לראשי השבטים, שילמדו את בני ישראל לומר על כל מעשה: "זה הדבר אשר צוה ה'" – הנני עושה זאת לכבוד ה' יתברך!

וכך נפסק להלכה בשלחן ערוך (אורח חיים, סימן רל"א): בכל מה שיהנה האדם בעולם הזה, לא יכון להנאתו, אלא לעבודת הבורא יתברך, כדכתיב (משלי ג, ו'): "בכל דרכיך דעהו" (=השתדל לדעת את ה' ואת רצונו בכל אשר תלך בחיים). ואמרו חכמים: "כל מעשיך יהיו לשם שמים" (אבות ב, יב) – אפילו דברים של רשות, כגון: אכילה ושתייה... וכל צרכי גופך – יהיו כלם לעבודת בוראך. ואפילו היה צמא ורעב... יתפון שיאכל וישתה כפי חיותו לעבוד את בוראו.

על הלכה זו מעיר רבי ישראל מאיר הכהן מראדין ב"משנה ברורה": ראיתי לאנשי מעשה=אנשים המדקדקים במצות ובמעשים טובים, שקודם אכילה היו אומרים: הנני רוצה לאכול ולשתות, כדי שאהיה בריא וחזק לעבודת הבורא יתברך...

הסיפור הוא לכבוד אור שבעת הימים (רבנו הבעל שם טוב (=הבעש"ט) הקדוש זיע"א.

לפני פטירת הבעש"ט, מסר הוא לחסידיו סימן, שבעת הסתלקותו מן העולם, יעצרו שני השעונים שהיו בביתו. ובאמת, בעת ששכב במיטת חוליו נעצר לפתע השעון הגדול מביניהם. החסידים בקשו להסתיר זאת מעיניו הטהורות, אך איש האלקים נענע בראשו, ואמר: "דעתי שהשעון נעמד. אולם, אינני דואג לעצמי. שכן, יודע אני בביור שאצא מפתח זה, ותיכף ומיד אפנס בפתח אחר!"

ברגעיו האחרונים ישב במיטתו, וצוה על תלמידיו לעמוד סביב המיטה, כשהוא אומר לפניהם דברי תורה, בענין העמוד שבו עולה הנשמה מגן עדן התחתון לגן עדן העליון, כשהוא מבאר הכל בסדר עבודת ה' יתברך. לאחר מכן, הורה להם לומר "ויהי נעם אדני אלהינו עלינו...", ושכב וישב כמה פעמים, ופונות נשגבות. וצוה אחר-כך לכסות אותו בסדין, והתחיל להודעזע ולחרוד, כמו שהיה מתפלל בתפילת "שמונה עשרה". ופתאום נח מעט מעט, ופתאום ראו שהשעון הקטן נעצר. והניחו נוצה על חוטמו, וראו שנפטר. וזכותו תעמוד לנו, ותגן בעדינו, אמן.

לאחר פטירתו, ספר מו"ר הגאון הקדוש מבעלזא (כ"ק מרן מהר"ש זיע"א), כי חלם, שהוליכו אותו לגן עדן העליון, והראו לו את חומות ירושלים של מעלה. ופתאום ראה שעליהם היה מהלך איש אחד מחומה לחומה. ושאל מרן מבעלזא, מי הוא האיש הזה? והשיבו לו, כי זה הוא רבנו ישראל בעל שם טוב (הבעש"ט), שנשבע, שלא ירד מחומות ירושלים של מעלה, עד שיבנה בית המקדש של מטה, במהרה בימינו, אמן.

נא לשמור על קדושת הגיליון

שבת שלום לכל בית ישראל!

פרשת השבוע: מסעי "והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו" (תהילים קל') **כניסת השבת: 19:13**

ערש"ק כז' תמוז תשע"ד (29.7.14) (moshe45@bezeqint.net) **יציאת השבת: 20:25** ר"ת 21:07

הפטרה: "שמעו דבר ה'" לרפואה שלמה של אחותי, בת ציון היקרה, **צביה בת שרה**. (לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"הראנו בבנינו (של בית המקדש) ושמחנו בתקוננו" (מתוך התפילה מוסף לשלש רגלים)

בימים אלו, הנקראים "ימי בין המצרים", אנו מתאבלים על **חרבן שני** בתי המקדש – הראשון והשני – אולם, אנו גם מקוים ומשתוקקים בכל לבנו ונפשנו שנופח כבר לבנין בית המקדש השלישי במלוא הודו ותפארתו, בקרוב. ועל-כך אנו מתפללים בכל יום: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתבנה בית המקדש במהרה בימינו, ותן חלקנו בתורתך..."

והיבטים אנו להתבונן, האם יש לנו יכולת לקחת חלק בבנין בית המקדש השלישי? ואם כן, מה יכולים אנו לעשות בכדי למהר ולהחיש את הגאולה העתידה.

הנה, אומרים רבותינו, כי **בית המקדש השלישי** לא יבנה בידי אדם, אלא בידי שמים, כדברי רש"י בגמרא (שבועות טו'): "מקדש העתיד שאנו מצפים (לו), בנוי ומשוכלל...יגלה ויבוא משמים, שנאמר (שמות טו, יז): "מקדש אדני כוננו ידיך".

ותמהו המפרשים: מפיון ש**בית המקדש השלישי** ירד ויבוא מן השמים בנוי ומשוכלל, איך יקומו בני ישראל מצות עשה של בנין בית המקדש, כמו שנאמר (שמות כה, ח): "ועשו לי מקדש, ושכנתי בתוכם?" אומר על-כך הגה"ק רבי יהושע ליב מדיסקין זצ"ל: הנה, בתפילות הרגלים אנו מתפללים ומבקשים על בית המקדש השלישי – "הראנו בבנינו ושמחנו בתקוננו" – וצריכים אנו להבין, מהו כפל הלשון שאנו מתפללים על המקדש, גם בנין וגם תיקון?

ומתוך הגה"ק רבי יהושע ליב, ואומר: מצינו שכתוב באיכה (ב, ט): "טבעו בארץ שעריה", ופרש רש"י שהשערים של בית המקדש, מעשי ידי דוד המלך, לא נהרסו **בחרבן**, אלא "טבעו" – דהינו נגנזו לעתיד לבוא, וכפי דבריו של רש"י: "...רבותינו אמרו: (השערים) מעשי דוד היו, לפיכך לא שלטו בהם אויבים". ולכאורה קשה הדבר. שהרי אנו מובטחים, כאמור, שלעתיד לבוא ירד בית המקדש מן השמים בנוי ומשוכלל. אם כך לאיזו תכלית ומטרה נגנזו השערים הללו?

מתוך זאת הגה"ק רבי יהושע ליב, ואומר: הנה, אמרו חז"ל: המעמיד דלתות בבית, הרי הוא כאילו בנאו, כמבואר בגמרא (רש"י ב"ב נג'): "(אדם הבונה את ביתו), דכל עוד שלא העמיד דלתות מהי קעביד(=לא עשה כלום)...(שכן) תחילת בנין אינו (ה)עיקר, אלא גמרו...דהינו העמדת דלתות".

ולכן, בזמן **החרבן** צוה ה' שיגנזו השערים של בית המקדש, כדי שבני ישראל לא יהיו מתבישים ונכלמים על שנמנעה מהם האפשרות לבנות את בית המקדש (לקיים מצות עשה של "ועשו לי מקדש"), וכדי ששמחתם תהיה שלמה על שהשתתפו בבנין בית המקדש השלישי. על-כן, בגאולה הקרובה, כשיירד **בית המקדש השלישי** מוכן מן השמים, יעמידו וירכיבו זקני ישראל את השערים שנגנזו, ועל-ידי כך יחשב להם כאילו בנו הם את המקדש, ואז תהיה גם שמחתם שלמה, שכן, יש להם חלק בבנין בית המקדש השלישי.

וזהו שאנו מתפללים ומבקשים מה' יתברך: "הראנו בבנינו" – שיראה לנו הקב"ה בבנין בית המקדש, שיירד מן השמים בנוי ומשוכלל, "ושמחנו בתקוננו" – שהשמחה שלנו תהיה בתיקוננו, בכך שנופח לתקן את השערים שנגנזו, ועל-ידי כך יחשב לנו כאילו בנינו את בית המקדש השלישי.

באור נפלא זה של הגה"ק רבי יהושע ליב מדיסקין זצ"ל, פותח לנו שער להבין את דברי חז"ל בגמרא (שבת ל'): "אמר רב יהודה, אמר רב: מאי דכתיב(=מהי פונת הכתוב (תהילים פו')): "עשה עמי אות לטובה, ויראו שונאי ויבושו"? אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, מחול לי על אותו **עון** (של בת שבע). אמר לו (הקב"ה לדוד): מחול לך. אמר לו (דוד): עשה עמי אות בתיי. אמר לו (הקב"ה): בתייך איני מודיע, בתיי שלמה בנך אני מודיע.

כְּשֶׁבָנָה שְׁלֹמֹה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וּבִקֵּשׁ לְהַכְנִיֵס (אֶת) הַ(הָ)אֲרוֹן לְבֵית קֹדְשֵׁי הַקֹּדְשִׁים, דְּבִקּוֹ שְׁעָרִים זֶה בְּזֶה(=נִנְעָלוּ). אָמַר שְׁלֹמֹה עֲשֵׂרִים וָאַרְבַּע רִנּוֹת, וְלֹא נִעְנָה (לֹא נִפְתְּחוּ הַשְּׁעָרִים)...כִּיּוֹן שָׁאֵמַר: 'ה' אֱלֹהִים אֵל תֵּשֵׁב פְּנֵי מִשְׁיַחֲךָ, זְכֹרָה לְחֹסְדֵי דָוִד עֲבָדְךָ' – מִיָּד נִעְנָה (וּנִפְתְּחוּ הַשְּׁעָרִים). בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִהְפְּכוּ פְּנֵי כָל שׁוֹנְאֵי דָוִד כְּשׁוֹלֵי קִדְרָה(=הִשְׁחִירוּ פְּנֵיהֶם), וַיִּדְעוּ כָּל הָעָם וְכָל יִשְׂרָאֵל שֶׁמַּחֲלֵ לוֹ הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל אוֹתוֹ "צִוּ" (שֶׁל בֵּת שְׁבַע). וְהִנֵּה אָמְרוּ חוֹ"ל בְּמִדְרָשׁ (בְּמִדְבַר רַבָּה יב', יט'): "בְּכָל מְקוֹם שָׁאֵדָם יִגַּע, וְנוֹתֵן נִפְשׁוֹ עַל הַדְּבָר – אֵין הַקַּב"ה מְקַפֵּחַ (אֶת) שְׁכָרוֹ. רְצוֹנָךְ לִידְעָ(=וְהִהוּכַחָה לְכַף): (שְׁהָרִי) שְׁלֹמֹה בָּנָה (אֶת) בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר: 'וַיִּבֶן שְׁלֹמֹה אֶת הַבַּיִת וַיְכַלְהוּ, וּבִשְׁבִיל (=וּבִגְלָל) שָׁנְתָן דָּוִד נִפְשׁוֹ עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁבָּנָה, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קלב'): 'זְכוֹר ה' לְדָוִד אֶת כָּל עֲנוּתוֹ...אִם אָבֹא בְּאֵהָל בֵּיתִי...אִם אֲתָן שְׁנַת לְעֵינַי לְעַפְעַפֵי תְנוּמָה עַד אֲמַצָּא מְקוֹם לָהּ מִשְׁכַּנּוֹת לְאֲבִיר יַעֲקֹב' – לֹא קִפַּח הַקַּב"ה שְׁכָרוֹ, אֲלֹא הַכְּתִיבוֹ(=קָרָא לְמִקְדָּשׁ) עַל שְׁמוֹ (שֶׁל דָּוִד), (כְּפִי שְׁכָתוֹב): 'מְזֻמּוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד' – לְשֹׁלֹמֹה אֵין כְּתִיב כָּאֵן, אֲלֹא לְדָוִד...".

וְלִכְאוּרָה אֵינוֹ מוּבָן, מִדּוּעַ נִקְרָא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַל שְׁמוֹ שֶׁל דָּוִד, כְּפִי שְׁכָתוֹב "מְזֻמּוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד"? הֲלֹא בְּמַצִּיאוֹת לֹא דָוִד בָּנָה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אֲלֹא שְׁלֹמֹה בָּנָה אוֹתוֹ! אֲלֹא, מֵאַחַר וְהַשְּׁעָרִים שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיוּ מַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, וְהוּא הַעֲמִידָם – נִחְשָׁב לוֹ כְּאִילוֹ הוּא בָּנָה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְלֹא שְׁלֹמֹה בָּנָה. וּמִטַּעַם זֶה גַּם לֹא שָׁלְטוּ יְדֵי הָאוֹיְבִים בְּשְׁעָרִים אֵלוֹ, וְהֵם "טְבָעוּ"(=נִגְנְזוּ) בְּאַרְץ.

וְזֶהוּ שָׁאֵמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ: "אֲרוּמַמְךָ ה' כִּי דִלִיתָנִי וְלֹא שִׁמַּחְתָּ אִיבֵי לִי" – אֲנִי מִשְׁבַּח אֶת ה' "כִּי דִלִיתָנִי" ("דִּלִיתָנִי" מְלִשׁוֹן דִּלַת), עַל שְׁזִכִיתִי לַעֲשׂוֹת אֶת דְּלִתוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁכָּלל יִשְׂרָאֵל יִרְכִיבוֹ אוֹתָם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי לַעֲתִיד לְבוֹא, וְעַל-יָדֵי כֶּךָ יִחְשַׁב לָהֶם כְּאִילוֹ בָּנוּ אֶת כָּל הַבַּיִת. וְעַל-כֶּךָ אֲנִי מוֹדֶה לָךְ ה', שֶׁ"...לֹא שִׁמַּחְתָּ אִיבֵי לִי" – שֶׁלֹּא יָכְלוּ הָאוֹיְבִים לְשַׁלוֹט בְּשְׁעָרִים. (הַמְשָׁךְ הַמְּאֵמָר בְּהַרְחֵבָה בְּאַתֵּר "בְּנֵי צִיּוֹן" פִּרְשַׁת "מִטּוֹת")

(עַל פִּי "אוֹרָה שֶׁל תוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

"ה' מְמָרוֹם יִשְׂאֵג, וּמִמְעוֹן קֹדְשׁוֹ יִתֵּן קוּלוֹ, שָׁאֵג יִשְׂאֵג עַל נוֹהוֹ" (יִרְמִיָּהוּ כה' ל')

שְׁנֵינוּ בְּגִמְרָא (בְּרִכּוֹת ג'): "שֶׁלֶשׁ מִשְׁמְרוֹת הָיוּ(=יֵשׁ) בְּלִילָה, וְעַל כָּל מִשְׁמָר וּמִשְׁמָר יוֹשֵׁב הַקַּב"ה וְשׁוֹאֵג (מִצַּעַר) כְּאַרְיֵ, שֶׁנֶּאֱמַר: 'ה' מְמָרוֹם יִשְׂאֵג, וּמִמְעוֹן קֹדְשׁוֹ יִתֵּן קוּלוֹ, שָׁאֵג יִשְׂאֵג עַל נוֹהוֹ'(=עַל בֵּית מִקְדָּשׁוֹ הַחֶרֶב). (וּכְבָר לְמַדְנֵוּ בְּפִרְשַׁת "מִטּוֹת", שֶׁהַקַּב"ה שׁוֹאֵג שֶׁלֶשׁ שְׁאֲגוֹת בְּכָל לַיְלָה בְּשֶׁלֶשׁ מִשְׁמְרוֹת).

וְהִנֵּה, עַל שֶׁלֶשׁ הַשְּׁאֲגוֹת שֶׁל הַקַּב"ה, מְצִינֵנוּ בְּגִמְרָא סִיפּוֹר נִפְלֵא, שֶׁהָיָה בֵּין רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה, לְבֵין הַקִּיסָר שֶׁל רוֹמֵי (חוּלִין נט', מִתּוֹרָגָם לְלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, בְּתוֹסַפַּת בִּיאוּר): אָמַר לוֹ הַקִּיסָר, לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה: אֲלֵקִיכֶם נִמְשָׁל כְּאַרְיָה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (עֲמוֹס ג', ח'): 'אַרְיָה שָׁאֵג מִי לֹא יִירָא'. אִם כֶּךָ, מָהִי גְדוּלְתוֹ? הֲלֹא הַצִּיד שֶׁצָּד אֶת הָאַרְיָה – הוֹרֵג אוֹתוֹ. עָנָה לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: לֹא כְּאוֹתוֹ אַרְיָה שֶׁאֲתָה מִכִּיר נִמְשָׁל הַקַּב"ה, אֲלֹא כְּאַרְיָה שֶׁל מַעֲלָה הוּא נִמְשָׁל. אָמַר לוֹ הַקִּיסָר לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: רוּצָה אֲנִי לְרְאוֹת אֶת הָאַרְיָה שֶׁל מַעֲלָה. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: אֵין אֲתָה יֹכוֹל לְרְאוֹתוֹ. אָמַר לוֹ הַקִּיסָר, בְּכָל זֹאת, רוּצָה אֲנִי לְרְאוֹתוֹ. הַתְּפַלֵּל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְפָנֵי הַקַּב"ה שִׁירָאָה אֶת הָאַרְיָה שֶׁל מַעֲלָה לְקִיסָר רוֹמֵי.

נִעְקָר הָאַרְיָה שֶׁל מַעֲלָה מִמְקוֹמוֹ, וְהַתְּקַרֵּב אֶל קִיסָר רוֹמֵי. כְּאֲשֶׁר הַתְּקַרֵּב מְרַחֵק שֶׁל אַרְבַּע מֵאוֹת פְּרָסָה מְרוֹמֵי נְהֵם הָאַרְיָה קוֹל אֶחָד, וּמִיָּד הִפִּילוּ כָּל הַנְּשִׁים הַמְּעוֹבְרוֹת שֶׁבְּרוֹמֵי אֶת עוֹבְרֵיהֶן, וְנִפְלְהָ חֲחוּמָה שֶׁל רוֹמֵי. כְּאֲשֶׁר הַמְּשִׁיךְ לְהַתְּקַרֵּב הָאַרְיָה, וְהִגִּיעַ לְמְרַחֵק שֶׁל שֶׁלֶשׁ מֵאוֹת פְּרָסָה, נְהֵם קוֹל נוֹסָף. מִיָּד נִפְלוּ הַשִּׁנָּיִם שֶׁל הַגְּבָרִים בְּרוֹמָא, וְהַקִּיסָר נִפֵּל מִכֶּסֶּא מְמַלְכָתוֹ אַרְצָה. אָמַר הַקִּיסָר לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: בְּבִקְשָׁה מִמֶּךָ תִּתְפַּלֵּל שִׁיחֲזוֹר הָאַרְיָה לְמִקְוֵמוֹ. בִּקֵּשׁ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ רַחֲמִים, וְחֲזַר הָאַרְיָה לְמִקְוֵמוֹ בְּשָׁמַיִם.

אוֹמַר עַל-כֶּךָ רַבֵּנוּ "הֵבֵן אִישׁ חֵי", שִׁסִּיפּוֹר זֶה בְּגִמְרָא, הוּא בְּהַשְׁגָּחָה מִן הַשָּׁמַיִם לְהַחְרִיד אֶת הַקִּיסָר וְלְרַמּוֹז עַל הַעֲתִיד לְבוֹא. שְׁכּוֹן, הָאַרְיָה שֶׁל מַעֲלָה, שֶׁשָּׂאֵג שְׁתֵּי שְׁאֲגוֹת, בָּא לְרַמּוֹז עַל חֲרַפְּן שְׁנֵי בְּתֵי הַמִּקְדָּשׁ – הָרְאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי – שֶׁחֲרָבוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, וְעַל אֵלוֹ שָׂאֵג הָאַרְיָה. אֲבָל, שְׁאֲגָה שְׁלִישִׁית לֹא שָׂאֵג הָאַרְיָה. שְׁכּוֹן, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי לֹא יִחָרֵב לְעוֹלָם. וְמָה שֶׁנִּפְלַ מְכֶסֶּאָו מֶלֶךְ רוֹמֵי, שֶׁהוּא מֶלֶךְ אָדוּם, לְאַחַר הַשְּׁאֲגָה הַשֵּׁנִיָּה, בָּא הַדְּבָר לְרַמּוֹז עַל מַפְלַת אָדוּם(=נוֹצְרִים), שֶׁלְאַחַר מִכֶּן יִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי, וְה' יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד, בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן

שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל!

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: מִסְעֵי "וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו" (תהילים קל) **כְּנִיסַת הַשְּׁבֵת: 19:13**

עֲרַשׁ"ק כֹּז' תְּמוּז תשע"ד (29.7.14) (moshe45@bezeqint.net) **יְצִיאַת הַשְּׁבֵת: 20:25** ר"ת 21:07

הַפְּטָרָה: "שְׁמַעוּ דְבַר ה'" לְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה שֶׁל אַחוֹתַי, בֵּת צִיּוֹן הַיְקָרָה, **צְבִיָּה בַת שְׂרָה**. (לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם ביד משה ואהרן" (לג' א')

על פְּרִשְׁת "מִסְעֵי", הַעוֹסְקַת בְּ-מ"ב(=42) הַמְּסֻעוֹת שֶׁנִּסְעוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר, כּוֹתֵב הַ"עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל" (הַמְּגִיד מְקוֹזְנִיץ זִיע"א): "פְּרִשָּׁה זֹאת נִקְרְאת תְּמִיד (בִּימֵי) **בֵּין הַמְּצָרִים**, שֶׁהֵם נִחְשָׁבִים כ"א(=21) יָמִים... (וּבִימֵים אֱלוֹ יֵשׁ) כ"א יוֹם וְ-כ"א לַיְלוֹת, (שֶׁ)הֵם (בִּיחַד) מ"ב(=42) – כְּנֶגֶד מ"ב מְסֻעוֹת שֶׁצָּרִיךְ לַעֲבוֹר 'בֵּין הַמְּצָרִים'... (כְּדִי) לְתַקֵּן הַכֹּל, וְלַעֲבֹד אֶת ה'. הַגַּם שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָא(=גוֹרֵם) לְהִיּוֹת עֲצוּב וְנֶאֱנַח עַל חֶרְפֵּן הַבַּיִת. עִם כָּל זֹאת, יֵשׁ לְחֻזַּק אֶת עֲצָמוֹ וּלְטָהֵר לְבָבוֹ, וְלַעֲבֹד (אֶת) ה' בְּתוֹרָה וּתְפִילָּה בְּשִׂמְחָה, בְּפָרֵט בְּשַׁעַת אֲמִירַת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת".

מִבִּיאֹר דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַ"עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל" אָנוּ לְמִדֵּים, שֶׁפְּרִשְׁת "מִסְעֵי" נִקְרְאת תְּמִיד בִּימֵים שֶׁל **"בֵּין הַמְּצָרִים"**, שֶׁהֵם כ"א(=21) הַיָּמִים שֶׁבֵּין שְׁבַעַת עֶשֶׂר בְּתִמּוּז לְבֵין תְּשַׁעַת בָּאָב, וּבֵהֶם אָנוּ מֵתְאַבְּלִים עַל חֶרְפֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

וּמוֹסִיף הַ"עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל" וְאוֹמֵר, שֶׁ-כ"א הַיָּמִים הֵלְלוּ כּוֹלְלִים בְּתוֹכָם כ"א לַיְלוֹת – וּבִיחַד מ"ב(=42) יָמִים וְלַיְלוֹת, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד מ"ב(=42) הַמְּסֻעוֹת שֶׁעָבְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר.

וְצָרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין עֲנִיָּן זֶה. וְכִי מָה הַקֶּשֶׁר בֵּין מ"ב(=42) הַמְּסֻעוֹת שֶׁעָבְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר, לְבֵין מ"ב(=42) הַיָּמִים וְהַלַּיְלוֹת שֶׁיֵּשׁ בֵּימֵים שֶׁל **"בֵּין הַמְּצָרִים"**?

תְּחִלָּה, נִקְדֵּים לְהִבִּיא מָה שֶׁכָּתֵב הַ"מְּגִלָּה עֲמוּקוֹת" (פְּרִשְׁת "מִסְעֵי"), שֶׁבְּפִסּוּק: "אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצַבְּאוֹתָם... ", רְמוּזִים אַרְבַּע הַגְּלוּיּוֹת שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל. הֵנָּה, "אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" הֵם רֵאשִׁי תִיבוֹת שֶׁל אָדוֹם מְדֵי כָּבֵל יוֹן, אַרְבַּע הַגְּלוּיּוֹת שֶׁעֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לַעֲבוֹר עַד בִּיאַת גּוֹאֵל צְדָק (אַחֲרֵי גְלוּת מִצְרַיִם). וּכְפִי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים: "וְהֵנָּה, הֵלְכוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר מ"ב(=42) מְסֻעוֹת, שֶׁנֶּרְמְזוּן בּוֹ(=בְּהֵם) כָּל יְמֵי עוֹלָם, עַד בִּיאַת הַגּוֹאֵל, וּבְפָרְשָׁה זֶה נֶרְמְזוּן 'אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' – (רֵאשִׁי תִיבוֹת) אָדוֹם מְדֵי כָּבֵל יוֹן".

וּמוֹסִיף עַל-כֵּן הַ"מְּגִלָּה עֲמוּקוֹת" (וְאַתְחַלְּפוּ, אוֹפֵן ר"מ), וְאוֹמֵר, שֶׁמִּטְעַם זֶה, טְעַמֵי הַמִּקְרָא עַל אַרְבַּע הַמְּלִים "אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" הֵם: "אֲזַלָּא גְרִשׁ" וְ"מוֹנַח רְבִיעִי". הַטְעַם "אֲזַלָּא(=הוֹלְכִים) גְרִשׁ", כִּיּוֹן שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הוֹלְכִים וּמְגוֹרְשִׁים מִגּוּלָּה לְגּוּלָּה. וְהַטְעַם "מוֹנַח רְבִיעִי", לוֹמֵר, שֶׁיִּצְטָרְכוּ יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת "מוֹנַחִים" בְּאַרְבַּע גְּלוּיּוֹת.

וְהוֹסִיף הַ"מְּגִלָּה עֲמוּקוֹת" (וְיִרָא) וְאוֹמֵר דְּבַר נִפְלָא: כָּל אַרְבַּע הַגְּלוּיּוֹת הֵלְלוּ רְמוּזוֹת בְּפִרְכָּה הַרְּאשׁוֹנָה שֶׁל תְּפִילַת הָעֲמִידָה(=שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה): "וּמִבִּיא גּוֹאֵל לְבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוּ בְּאַהֲבָה". הֵנָּה, "מִבִּיא" רֵאשִׁי תִיבוֹת: מְדֵי כָּבֵל יוֹן אָדוֹם – כְּדִי לוֹמֵר לָךְ, שֶׁהַקֶּב"ה "מִבִּיא גּוֹאֵל לְבְנֵי בְנֵיהֶם", עַל-יְדֵי הַגּוֹאֵל, וְכֹל זֹאת "לְמַעַן שְׁמוּ בְּאַהֲבָה".

וְהֵנָּה, יְדוּעַ שֶׁהַגּוֹאֵל הָעֲתִידָה תִּהְיֶה בְּזִכּוֹת מִשְׁפַּט וְצְדָקָה, כְּמֵאֲמַר הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה א, כו): "צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדָּה, וְשִׁבְיָה בְּצְדָקָה". וְלָכֵן עַל הַמִּשְׁפַּט כְּתוּב (מִשְׁלֵי כט, ד'): "מִלֶּךְ בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד אֶרֶץ" – רֵאשִׁי תִיבוֹת "מִבִּיא" – מְדֵי כָּבֵל יוֹן אָדוֹם. שְׁכֵן, בְּזִכּוֹת הַמִּשְׁפַּט נִגָּל מֵאֶרְבַּע גְּלוּיּוֹת אֱלוֹ.

וְכֵן בְּעִנְיַן הַצְּדָקָה כְּתוּב (מִשְׁלֵי כא, יד): "מִתֵּן בְּסִתֵּר יִכְפֶּה אֶף" – רֵאשִׁי תִיבוֹת "מִבִּיא" – מְדֵי כָּבֵל יוֹן אָדוֹם. שְׁכֵן בְּזִכּוֹת הַצְּדָקָה נִגָּל מֵאֶרְבַּע גְּלוּיּוֹת הֵלְלוּ.

וְהֵנָּה, יְדוּעַ שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ קִים צְדָקָה וּמִשְׁפַּט, כְּפִי שֶׁהַעִיד עָלָיו הַקֶּב"ה: "כִּי יִדְעֲתוּ לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו, וְשָׁמְרוּ דְרָךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפַּט". עַל-כֵּן, גְּלָה לּוֹ הַקֶּב"ה, שֶׁהוּא עֲתִיד לְגַאֹל אֶת בְּנָיו בְּזִכּוֹת שֶׁשָׁמַר אֲבָרָהָם עַל אֱלוֹ(=הַצְּדָקָה וְהַמִּשְׁפַּט), כְּפִי שֶׁנֶּרְמְזוּ בְּפִסּוּק (בְּרֵאשִׁית יח, א): "וְיִרָא אֱלֹהֵי יְיָ בְּאֵלֵי מִמְרָא"

– רֵאשִׁי תִיבוֹת אָדוֹם יוֹן כָּבֵל מְדֵי. (כְּיְדוּעַ, פְּסוּק זֶה – "וְיִרָא אֱלֹהֵי ה' בְּאֵלֵי מִמְרָא וְהוּא יֵשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כַּחֵם הַיּוֹם" – רוֹמֵז עַל הַגּוֹאֵל הָעֲתִידָה, כְּפִי שֶׁכְּתוּב בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רבה מח' ח), "כַּחֵם הַיּוֹם" שֶׁלְעֲתִיד לְבוֹא, יוֹצִיא הַקֶּב"ה תְּמָה מִנֶּרְתִיקָה, כְּדִי לְהַעֲנִישׁ אֶת הָרָשָׁעִים, וְלִשְׂרׁוֹף אוֹתָם בְּתַנּוּר בּוֹעֵר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִלְּאכִי ג, יט): "כִּי הֵנָּה הַיּוֹם בָּא בְּעַר כְּתַנּוּר וְהָיוּ כָּל זָדִים וְכָל עֲשֵׂה רָשָׁעָה קֵשׁ וְלֹהֵט אֹתָם הַיּוֹם"). (עַד כָּאן תִּכּוֹן דְּבָרָיו שֶׁל הַ"מְּגִלָּה עֲמוּקוֹת").

הָרִי לָנוּ, לְפִי הַ"מְגֵלָה עֲמוּקוֹת", דְּבָרִים נְהִירִים וּבְרוּרִים, שְׂאֵכֵן פְּרֹשֶׁת "מִסְעֵי" מִתְקַשְׂרֶת הַיֵּטֵב לְיָמִים אֱלוֹ שֶׁל "בֵּין הַמְצָרִים", בְּהֵם אָנוּ מִתְאַבְּלִים עַל חֶרֶפֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וּגְלוּת וּמִסְעֵי יִשְׂרָאֵל בְּאַרְבַּע הַגְּלוּיּוֹת, כְּפִי שְׁנַרְמֹז בְּפִסּוּק: "אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" – רֵאשִׁי תִיבוֹת שֶׁל אָדוֹם מְדִי בְּכָל יוֹן".

וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף תְּבַלִּין עַל כָּל זֶה. שֶׁהָרִי, הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה רְמֶזָה בְּכּוֹנֵה תְּחִילָה עַל אַרְבַּע הַגְּלוּיּוֹת בְּאַרְבַּע הַמְּלִים: "אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" – כְּדִי לְלַמְּדֵנוּ, שְׂאִין אָנוּ נִמְצָאִים בְּגְלוּת דְרָךְ קָבֵעַ, חֲלִילָה. אֲלֵא, כָּל הַלִּיכְתָּנוּ בְּגְלוּת, מְגוּלָה לְגוּלָה, הִיא רַק בְּבַחֲנֵת "מִסְעֵי" – כְּאֵדָם הַנוֹסֵעַ מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, כְּפִי שֶׁקָּבַע לוֹ אָדוֹנוּ, כְּדִי לְתַקֵּן דְּבַר מָה, וְאַחֵר – כִּךְ הוּא חוֹזֵר לְבֵיתוֹ. כִּךְ, כָּל הַגְּלוּיּוֹת הֵן רַק בְּבַחֲנֵת "מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" – שְׁנוֹסְעִים מְגְלוּת לְגְלוּת כְּדִי לְבַרֵר וּלְתַקֵּן שֵׁם אֶת הַמוֹטֵל עֲלֵיהֶם, וְאַחֵר – כִּךְ יִגְאָלֵם הַקֹּב"ה מִשִּׁיעֵבּוֹד לְגְאוּלָּה, וּמֵאֲפִילָה לְאוֹרָה גְדוּלָה, אֲמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן. (עַל פִּי "אוֹרָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְהָס פְּרִידְמָן) "וְאִם הַחֶרֶשׁ יַחֲרִישׁ לָהּ אִישָׁה מִיּוֹם אֶל יוֹם, וְהַקִּים אֶת כָּל גְּדֻרֶיהָ"

עַל הַפְּתוּב (ל', טו'): "וְאִם הַחֶרֶשׁ יַחֲרִישׁ לָהּ אִישָׁה מִיּוֹם אֶל יוֹם, וְהַקִּים אֶת כָּל גְּדֻרֶיהָ", אוֹמְרִים חו"ל: יְדוּעַ הַדְּבַר, שֶׁלְיִשְׂרָאֵל יֵשׁ דִּין שֶׁל אִשָּׁה וּבְעֵלָה עִם הַקְּדוּשׁ – בְּרוּךְ – הוּא. וּלְפִיכֵךְ, אִשָּׁה שְׁנֹשְׁבֵית – הָרִי שֶׁבְעֵלָה חָיֵב לְפָדוֹת אוֹתָהּ. וְגַם אָנוּ יִשְׂרָאֵל, עִם ה', בְּגְלוּת מְרָה כְּאֵלֶּפֶים שָׁנָה, וְכִכֵּר הַבְּטִיחַ לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ לְשִׁלּוֹחַ לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא, וְעִמּוֹ מִלֶּךְ הַמְּשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, כְּדִי לְפָדוֹתֵנוּ, וְאִף אִם הַתְּמַהֲמָה – בְּכָל זֹאת בְּכָל יוֹם נַחֲכָה לוֹ. וְיְדוּעַ שְׂיוֹמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ – בְּרוּךְ – הוּא אֵלֶּף שָׁנִים, שְׁנֵאֲמַר (תְּהִלִּים ז', ד'): "כִּי אֵלֶּף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם". וְזֶהוּ שְׂאֲמַר הַפְּתוּב: "וְאִם הַחֶרֶשׁ יַחֲרִישׁ לָהּ אִישָׁה מִיּוֹם אֶל יוֹם". כְּלוֹמַר, אִם תִּרְאֶה שֶׁכְּבָר עָבַר הָאֵלֶּף הָרֵאשׁוֹן, וְגַם עָבַר רוֹב הָאֵלֶּף הַשֵּׁנִי (וְזֶהוּ "מִיּוֹם אֶל יוֹם"), וְעוֹד לֹא גָאֵל אוֹתָנוּ ה' יִתְבַּרַךְ, אֶף – עַל – פִּי – כֵּן אֵל תִּתְיַאֲשׁ, אֲלֵא צִפָּה לִישׁוּעָה, כִּינּוֹן שֶׁכְּבִיכּוֹל מוֹכֵרֵחַ הוּא לְהַקִּים (=לְקִים) אֶת גְּדוּרוֹ אֲשֶׁר נָדַר – לְשִׁלּוֹחַ אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא. וְרֵאֵה כִּי תִיבוֹת הַפְּסוּק – "וְאִם הַחֶרֶשׁ יַחֲרִישׁ לָהּ אִישָׁה" – רֵאשִׁי תִיבוֹת "אֱלֹהֵינוּ", וְזֶה מִרְאֵה עַל הַסִּימָן שֶׁנִּתֵּן לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, שִׁישְׁלַח אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא, וְיַקִּים בְּמַהֲרָה אֶת סִפְת דָּוִד הַנוֹפֵלֵת, אֲמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן. "לֹא יַחַל דְּבָרוֹ כְּכֹל הַיֵּצֵא מִפִּי יַעֲשֶׂה" (ל' ג')

עַל הַנֶּאֱמָר בְּפִרְשָׁה: "לֹא יַחַל דְּבָרוֹ כְּכֹל הַיֵּצֵא מִפִּי יַעֲשֶׂה". פִּרְשׁ רַבֵּנוּ יוֹסֵף חַיִּים זְצוּק"ל זִיע"א: "לֹא יַחַל דְּבָרוֹ", דְּהֵינּוּ, אָדָם שֶׁלֹּא מַחְלֵל אֶת דִּיבוּרוֹ – כְּלוֹמַר, לֹא מְדַבֵּר דְּבָרִים אֲסוּרִים – זוֹכֵה לְכָךְ שֶׁ"כָּל הַיֵּצֵא מִפִּי" – כָּל מָה שֶׁמְבַקֵּשׁ הוּא מְבוֹרָא עוֹלָם – "יַעֲשֶׂה" – מִיַּד מִתְקַבֵּל בְּקִשְׁתּוֹ, וְאֵבִינוּ שֶׁבְשֵׁמִים מְמַלֵּא אֶת מִשְׁאֲלוֹת לְבוֹ. וְזֹאת עֲלֵינוּ לְדַעַת, שֶׁקִּיבּוּל תְּפִילוֹתָיו וּבְקִשְׁוֹתָיו שֶׁל הַנּוֹזֵר בְּלִשׁוֹנוֹ מוּבְטָחִים לוֹ אִף אִם לְכַאוּרָה נִכְשֵׁל הוּא בְּשִׁגְגָה בְּדְבָרִים אַחֲרִים, וְעַדִּין לּוֹקֵה הוּא בְּכִשְׁרוֹן הַמַּעֲשִׂים, וְאֲפִילוֹ כִּךְ – כִּינּוֹן שֶׁשׁוֹמֵר הוּא מֵאֵד עַל קְדוּשַׁת פִּי וּלְשׁוֹנוֹ, וְאֵינוּ מוֹצִיא מִפִּי דְבַר מְגוּנָה בְּשׁוֹם אוֹפֵן, רֵאוּי הוּא שֶׁתַּעֲשֶׂה בְּקִשְׁתּוֹ, וְיִמְלֵא ה' כָּל מִשְׁאֲלוֹת לְבוֹ. וּבְעַנְיָן זֶה מְסוּפֵר, כִּי בִימֵי הַ"בְּעַל שֵׁם טוֹב", הָיָה אָדָם אֶחָד, שְׁנוֹדֵעַ בְּשֵׁם 'הַשִּׁיכּוֹר הַמְּבָרָךְ', וְכָל אִמַּת שֶׁהָיוּ בָּאִים לְפָנָיו וּמִתְבָּרְכִים מִמֶּנּוּ – הָיוּ נוֹשְׁעִים. בְּקֵשׁ הַ"בְּעַל שֵׁם טוֹב" לְתַהוֹת עַל קִנְקֵנוּ, וְהִלֵּךְ לְרֵאוֹת אֶת אוֹרַח חַיִּי, כִּי הָיָה הַדְּבַר תְּמוּהָ בְּעֵינָיו, שְׂאִישׁ אֲשֶׁר שֵׁם בְּפֹס עֵינוּ, וּמִתְגַּלֵּל בְּשִׁכְרוּתוֹ רוֹב הַיּוֹם, כִּי צִדָּד יוֹכֵל לְפַעוּל יִשׁוּעוֹת?

בֵּא הַ"בְּעַל שֵׁם טוֹב" לְבֵיתוֹ, וְרֵאֵהוּ בְּקִלְקֵלָתוֹ – שׁוֹתֵה יַיִן לְסוּבָאוֹ, וְנוֹפֵל שִׁיכּוֹר שְׂרוּעַ עַל מִטָּתוֹ – וְכִךְ הוּא יִשָּׁן רוֹב הַיּוֹם. לְמַחֲרָת הוּא קֹם, מְנִיחַ תְּפִילִין וּמִתְפַּלֵּל כְּאִישׁ יְרֵא שְׂמִים וּבְבִכּוּת רַבּוֹת, אִךְ תִּיכָף וּמִיַּד לְאַחֵר הַתְּפִילָה שׁוֹב שׁוֹתֵה וְנוֹפֵל שִׁיכּוֹר, וְחוֹזֵר חֲלִילָה. תְּמָה הַ"בְּעַל שֵׁם טוֹב" עַל הַדְּבַר, וְעַרְךְ שְׂאֵלֵת חֲלוֹם, וְגִילּוֹ לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם, כִּי לְשִׁיכּוֹר זֶה יִשְׁנָה נִשְׁמָה גְבוּהָה שֶׁל אָדָם צְדִיק בְּדוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים. אוֹתוֹ צְדִיק הָיָה מוֹשֵׁלֵם בְּכָל, וְרוֹב יָמָיו וְלִילוֹתָיו הָיָה עֶסוּק בְּתוֹרָה, אֲלֵא שׁוֹזְלוֹ בְּתִפְלָה וּבְמִצְוֹת תְּפִילִין, וְהָיָה מְקִימֵן בְּחֻטָּף, וּמִבְּלִי כּוֹנֵה רְאוּיָהּ. לְכֵן נִגְזַר עָלָיו בְּשָׁמַיִם לְרַדֵּת שׁוֹב לְעוֹלָם, כְּדִי לְתַקֵּן אֶת עֲנִין הַתְּפִילָה. אוֹלָם הַנִּשְׁמָה בְּכַתָּה לְפָנָי בֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה, כִּי אִם תִּרְדַּ שׁוֹב לְעוֹלָם הַזֶּה, יְכוּל לְהִיּוֹת שֶׁתִּפְגּוֹם יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר תִּתְקַן, שֶׁהָרִי בְּגִלְגוֹל הַקּוֹדֵם לֹא חָטָא כְּלָל. עַל – כֵּן הוֹצֵעַ לָהּ, שֶׁתִּפְּוֹל לְשִׁכְרוּת רוֹב הַיּוֹם, וְשִׁיכּוֹר פְּטוּר מִהַמִּצְוֹת, וְלֹא יִהְיֶה עָלָיו חָטָא בְּגִין זֶה. וּבְזִמָּן שִׁיחֵיהָ פִּכַח יִתְפַּלֵּל כְּרֵאוּי, כְּדִי שִׁיתְקַן אֶת מָה שְׁעוֹת (=תְּפִילָה וּמִצְוֹת תְּפִילִין). הַסְּפִימָה הַנִּשְׁמָה לְתַנְאֵי זֶה, וְכִךְ יִרְדָּה לְעוֹלָם. וְזֶה פֶּשֶׁר הַמַּחֲזָה בְּאוֹתוֹ שִׁיכּוֹר, אֲשֶׁר בְּרַכּוֹתָיו לֹא שָׁבוּ רִיקָם, וְתִפְּלָתוֹ הָיְתָה בְּבִכּוּת נוֹרְאוֹת וּבְכּוֹנֵת הַלֵּב. וּכְשֶׁהִגִּיעוּ תְּלַמִּידָיו לְפָנָיו, אָמַר לָהֶם הַ"בְּעַל שֵׁם טוֹב": "אֲמַנֵם, אוֹתוֹ שִׁיכּוֹר הָיָה עֶסוּק בְּגִלְגוֹל הַקּוֹדֵם אִךְ וְרַק בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת. אֲבָל, בְּרְצוֹנִי לְהַדְּגִישׁ בְּפָנֵיכֶם, שְׂגַם לֹלֵא זֹאת: רֵאוּי הוּא שִׁיתְקַבְּלוּ כָּל בְּרַכּוֹתָיו, כִּינּוֹן שִׁישָׁן הוּא רוֹב הַיּוֹם, וְאֵינוּ מוֹצִיא שׁוֹם דְּבַר מְגוּנָה מִפִּי. יְהִי רְצוֹן, שְׁנֹזְכָה כְּלָנוּ לְנַצּוֹר אֶת לְשׁוֹנֵנוּ מִכָּל דִּיבוּר אֲסוּר, וְיִמְלֵא ה' כָּל מִשְׁאֲלוֹת לְבַנּוֹ לְטוֹבָה וּלְבִרְכָה לְעַבּוֹדָתוֹ יִתְבַּרַךְ, אֲמֵן. שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילּוּי!"

פרשת השבוע: מסעי "והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו" (תהילים קל) **כניסת השבת: 19:13**

ערש"ק כז' תמוז תשע"ד (29.7.14) (moshe45@bezeqint.net) **יציאת השבת: 20:25** ר"ת 21:07

הפטרה: "שמעו דבר ה'" לרפואה שלמה של אחותי, בת ציון היקרה, **צביה בת שרה**. (לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"כל רדפיה השיגוה בין המצרים" (איכה א', ג')

על פסוק זה שבמגילת איכה, אומר המגיד הקדוש רבי דב בער ממעזריטש זיע"א, שדוקא בימים אלו של "בין המצרים", שהם כידוע ימים של **הסתר פנים**, אפשר להתקרב יותר אל ה' יתברך.

והסביר זאת על-ידי משל למלך, שיושב בארמונו, ואימתו מוטלת על כלם, ואין כל אדם יכול להיכנס לארמון המלך. אבל כאשר המלך עוזב את ארמונו, ועובר בשווקים וברחובות מחוץ לארמונו, אז שם אפשר להתקרב אליו ולבקש את עזרתו, שכן, שם הוא קרוב יותר לכל קוראיו, ומאזין לשועת עמו, הקוראים בשמו.

ה"ישמח משה" אומר על-כך, ידוע ומפורסם ששמו של הקב"ה י-ה-ו-ה מרומז בראשי התיבות של הפסוק: "ישמחו השמים ותגל הארץ". וגם ידוע, שבשמים גדולתו של הקב"ה היא תמיד ובכל זמן שכן, בשמים בכל זמן ובכל עת רבבות של מלאכים משבחים אותו ועל זה נאמר "ישמחו השמים", שתמיד יש את אותיות **יה**.

אך כאן בארץ, בזמן הגלות והסתר הפנים, אין "ותגל הארץ" – כי אין גילה (=שמחה) בארץ בזמן גלות וחרבון, ולכן נעלמו משמו המלא של הקב"ה (י-ה-ו-ה) אותיות **וה**, שהן ראשי התיבות "ותגל הארץ".

נמצאנו למדים כי שם **יה**, שהוא רק חצי משם הקב"ה, בבחינת "ישמחו השמים", רומז על זמן של **הסתר פנים**. שכן, אין השם שלם וחסרה הגילה בארץ ("ותגל הארץ"). ואילו שם הקב"ה בשלימות (י-ה-ו-ה) מורה על זמן של גילוי פנים, כמו שיהיה לעתיד לבוא, בבחינת "ישמחו השמים ותגל הארץ".

ולכן אומרים חז"ל "כל רדפיה השיגוה בין המצרים" – כלומר כל רודף **יה** – כל מי שרודף אחרי ה', גם במצב של **הסתר פנים**, כשאין השם שלם, זוכה ל- "השיגוה" – השיג **וה**, כלומר שיזכה להשיג גם את אותיות **וה**, כשיהיה השם שלם, לעתיד לבוא.

וזהו שאמרו חז"ל (תענית ל'): "כל המתאבל על ירושלים". מי שעובד את ה' יתברך, במצב של הסתר פנים, בבחינת יה' (בזמן הזה, שהוא **בין המצרים**), "זוכה ורואה בשמחתה" – יזכה לעבוד את ה' כשיהיה השם שלם – כאשר יושלמו אותיות **וה**. (על פי "אורה של תורה")

"והיו אלה לכם לחקת משפט לדורתיכם" (לה' כט')

הגאון רבי שלמה קלוגר מברודי מסביר פסוק זה על-פי המאמר הבא (כתובות דף ל'): "מיום שחרב בית המקדש, אף-על-פי שבטלה סנהדרין (=בית דין של שבעים ואחד חכמים) – דין ארבע מיתות לא בטלו". ומי שנתחייב מות בסקילה – או נופל מן הגג, או תיה דורסתו (ארי מפילו לארץ והורגו בדריסה – רש"י).

מי שנתחייב שריפה – או נופל בדליקה או נחש מכישו. ומי שנתחייב הריגה בסיף (כגון רוצח במזיד) – או נמסר למלכות (ונידון על-ידם בסיף), או לסטים (=שודדים) באים עליו" (והורגים אותו בסיף).

ומי שנתחייב חניקה – או טובע בנהר או מת בסרונכי (=נחנק ע"י מחלה). וכן גם מי שנתחייב גלות (בעיר מקלט) – הקב"ה מטלטלו ממקום למקום, והינו נע ונד.

הוא שנאמר כאן: "והיו אלה לכם לחקת משפט לדורתיכם" – כמו דין ארבע מיתות שלא בטלו לעולם, כן יהיה דין מי שנתחייב גלות (בעיר מקלט) "לדורתיכם", יהיה נהוג לדורות (אם לא על-ידי סנהדרין, אז על-ידי ההשגחה העליונה), ואפילו בזמן שבני ישראל לא ישבו על אדמתם.

"ויסעו מהר שפר, ויחנו בחרדה" (לג' כד')

אמרו חז"ל: לעתיד לבוא יאמר הקב"ה לאברהם אבינו: בניך **חטאו** לי, ואברהם יענה לו: רבוננו של עולם, ימחו (=יאבדו) על קדושת שמך. אמר הקב"ה: אפנה ליעקב, שהיה לו צער של גידול בנים, אולי הוא יסגיר על בניו. אמר הקב"ה ליעקב: בניך **חטאו**. אומר לו יעקב: רבוננו של עולם, ימחו על קדושת שמך...

פונה הקב"ה ליצחק, ואומר לו: בניך **חטאו** לי. אמר לפניו יצחק: רבוננו של עולם, בני הם ולא בניך? הרי בשעה שהקדימו לפניך נעשה לנשמע, קראת להם "בני בכורי", עכשיו אתה אומר בני ולא בניך! ועוד, כמה **חטאו** ישראל? הרי שנותיו של אדם שבעים שנה, הורד מהם עשרים שנה, שבהם אין הם ברי-עונשין נשארו חמישים. הורד עשרים וחמש שנה של הלילות בהם הם ישנים, נשארו עשרים וחמש שנה. הורד מהם שנים עשר וחצי שנים של תפילה ואכילה ובית הכסא – נשארו מכל שנות חיי האדם רק שנים עשר וחצי שנים שבהם הוא פנוי. ועכשיו, אם אתה, רבוננו של עולם סובל את השנים הללו שנותרו, מה טוב? – ואם לא "פלגא עלי ופלגא עליך" (=חצי עלי וחצי עליך). וכי כלם יהיו עלי?

פתחו ואמרו ישראל: כי אתה אבינו. כלומר, יצחק אבינו הוא שימסור את נפשו על כלל ישראל מבין כל האבות. וזהו סוד הפתוב "ויסעו מהר", כלומר נסעו והלכו פמליא של מעלה מדברי אברהם – שנקרא "הר", כמו שפתוב (חולין צא, עב): "לא כאברהם, שקראו הר" – ואף נסעו מדבריו של יעקב, שנקרא "שפר", כמובא במסכת בבא מציעא פד': "שופריה דיעקב...". – "ויחננו בחרדה" – נתקבלו דבריו של יצחק, שנקרא "חרדה", כמו שפתוב (בראשית כז, לג): "ויחרד יצחק חרדה גדלה...". (ע"פ הגה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב)

"ויסעו ממתקה ויחננו בחשמנה" (לג' כט')

מעירים כאן חכמי ישראל: "חשמנה" הוא המסע ה-כ"ה (25), מתוך מ"ב (42) המסעות של בני ישראל במדבר. בכך מצוי רמז לחג החנוכה, החל ב-כ"ה בכסלו, ונקבע בישראל לאחר שמתתיהו החשמונאי ובניו הרימו את נס המרד ביונים, ובעזרת ה' יתברך נצחו את אויביהם, וטהרו את בית המקדש. ועוד אומרים בענין זה חכמי ישראל: בפרשת הבריאה נאמר: "ויאמר אלקים יהי אור" (בראשית א, ג). אותיות "יהי" בגמטריה 25, ו"אור" היא המלה העשרים וחמש שבתורה (25). בכך יש רמז, שחג החנוכה, שבו אנו מעלים אורות מיוחדים בחלונותינו ובפתחי בתינו, יחול כל שנה בעשרים וחמשה בחדש (ב-כ"ה בכסלו).

"כי רגע באפו חיים ברצונו" (תהילים ל')

עת שהקב"ה מעניש חס וחלילה את ישראל כבר הוא מכין להם את הישועה. ולכן, כבר **בתשעה באב**, בעת **חרון אפו** של הקב"ה, נולד **המשיח**, וזהו שפתוב: "כי רגע באפו חיים ברצונו" – בעת **חרון אפו**, בחורבן בית המקדש, באותו רגע "חיים ברצונו" – אז נולד **המשיח**, הנקרא "חיים". (הרה"ק מסטרעליק)

"אלה מסעי בני ישראל...". (לג' א')

פעם נשאל המלבי"ם, מדוע אינו נרתע מפרישת יריעה רחבה על חישובי קץ הגלות של ישראל (בפרושו לסוף ספר דניאל). והרי חז"ל הזהירו אותנו על-כף, כמובא במסכת סנהדרין (צ"ז, ע"ב): "תפח עצמו (=תצא רוחם) של מחשבי קיצין!"

השיב המלבי"ם לשואל בסיפור מעשה: סוחר אחד נסע פעם עם בנו הקטן לליפציג (עיר מסחר ידועה בגרמניה), כדי להשתתף בגריד השנתי הגדול המתקיים שם. באותו זמן לא היו עדין רפבות, והנסיעה התנהלה בעגלות ובפיפרות, ונתמשכה כמה וכמה ימים.

אך יצאו האב והבן לדרך, פנה הילד אל אביו בשאלה: אבא, האם אנו עוד רחוקים מליפציג? - טפח האב בחיבה על שכם בנו, וקרא: שאלה ילדותית שאלת בני.

האב והבן המשיכו בנסיעה ימים אחדים, והילד לא הוסיף עוד לשאול על קרבת העיר ליפציג, כי זכר את התשובה הפסקנית של אביו על שאלתו.

בקר אחד פנה אביו הסוחר אל בעל הפרכרה בשאלה: האם אנו עוד רחוקים מליפציג? הביט בו הילד בעיניים תוהות, וקרא: אבא, הרי לא מפבר אמרת על שאלה זו שהיא "שאלה ילדותית!"

נתחנף האב על הערתו העוקצנית של בנו, ואמר: אתה שאלת את שאלתך כשיצאנו לדרך, ולכן היתה זו "שאלה ילדותית". אבל עכשיו, אחרי שבודאי עברנו יותר ממחצית הדרך לליפציג, השאלה שלי היא בהחלט במקומה.

כיוצא בכך - הוסיף המלבי"ם - בענין חישובי הקץ לביאת משיח צדקנו. בימיהם של חז"ל היינו בראשית תקופת הגלות, ולכן לא היה מקום ל"מחשבי קיצין", שבהם היינו יכולים ליפול חלילה לתהומות היאוש על הגלות הארוכה והקשה. אבל עכשיו, אחרי שבודאי עברנו את מרבית שנות הגלות, והיננו קרובים למועד ביאת המשיח - שאלת "קץ הימין" היא במקומה, וראוי לנו לעסוק בה בלא היסוסים... **שבת שלום לכל בית ישראל!** **נא לשמור על קדושת הגיליון!**